Nr. 62 (82)
Viljandis,
reedel, 4. juunil 1937

ÜKSIKNUMBER 5 SENTI.

Sakala

ASUTANUD C. R. JAKOBSON A. 1878
Päätoimetaja AUGUST OTS.

Ilmub neli korda nädalas: esmaspäeval, kolmapäeval, reedel ja laupäeval kusjuures laupäevane number kannab nime „Sakala Pühapäev" („Pühapäev").

Hinnata kaasandeks: „Sakala" rahtraamat, rebitav seinakalender, kokkuköidetav juturaamat, piltidega illustatud nädalaleht „Sõnapuu" ning pooleaasta ja pikema-aja tellijaile põllutööajakiri „Uus Talu", „Põllumees" või „Eesti Talu".

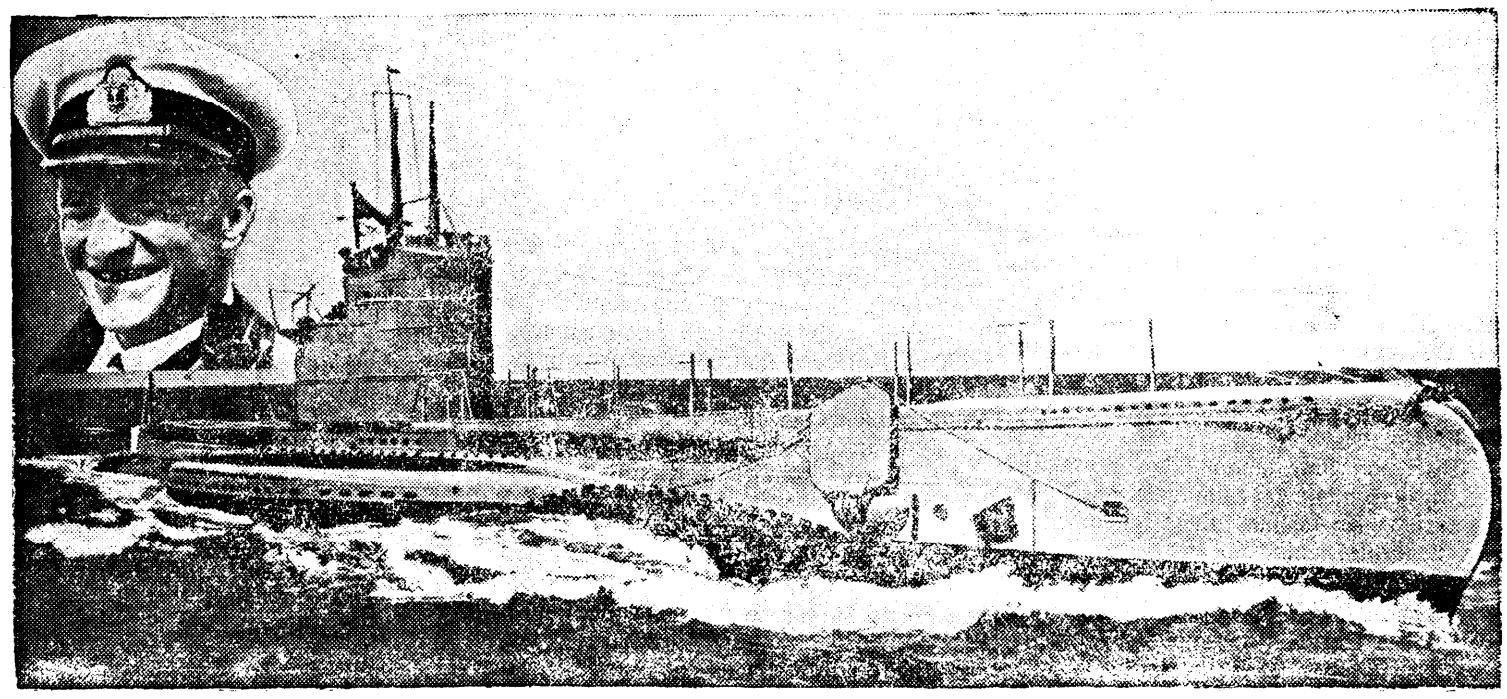
Aadress: „SAKALA", Viljandis.

Tellimise hind: a) 4 korda nädalas (pooleaasta ja pikema-aja tellijaile „Põllumees", „Eesti Talu" või „Uus Talu" tasuta kaasas): 1 k. 70 s., 2 k. 1 kr. 40 s., 3 k. 2 kr., 6 k. 4 kr., 12 k. 8 kr. Pooleaasta ja pikema-aja tellijail on võimalik tellida väikese juurdemaksuga iga nädal ilmuvat Põllutöökoja ajakirja „Põllumajandust". „Sakala" koos „Põllumajandusega" maksab: 6 k. 5 kr. 15 s., 12 k. 10 kr. 20 s. Need kes juurdemaksuga tellivad „Põllumajanduse", saavad ikkagi tasuta kaasa ka „Põllumehe", „Eesti Talu" või „Uus Talu". b) 3 korda nädalas (ilma „Põllumeheta", „Eesti Taluta" ja „Uus Taluta"): 1 k. 60 ., 2 kuud 1 kr. 20 s., 3 k. 1 kr. 60 s., 6 k. 3 kr. 10 s., 12 k. 6 kr. 10 s. Pooleaasta ja pikema-aja tellijaile koos „Põllumajandusega": 6 k. 4 kr. 25 s., 12 k. 8 kr. 30 s. c) Läti- ja Leedumaale 1 k. 1 kr. 25 s., mujale välismaale 1 k. 1 kr. 50 s. Aadressimuutmine 25 s.

TALITUS asub Viljandis, Lossi tn. 26. Ilmumisel korral. Avatud äripäeviti kella 8—17. **Telefon 2-31, postkast 32. Talitus teatab:** „Sakala" äriasju, võtab vastu tellimisi ja kuulutusi, müüb üksiknumbreid. **Kuulutusi** ilmuvasse numbrisse võetakse vastu lehe ilmumise päevadel k. 8—9 hommikul, teistel päevadel talituse lahtiolekul. **Kuulutuste hind:** kuulutusküljel — 5 s., 1-sel lhk. — 10 s., tektis kuulutuskirjaga — 12 s., tekstis tekstikirjaga või eriliste tingimustega paigutamise suhtes — 15 s. mm ühel veerul.

TOIMETUS asub Viljandis, Lossi tän. 26. **Kõnetunnid** kella 10—12. **Telefonid:** üldine 31, trükikojas 2-31, päätoimetaja **August Ots** kabinett 2-31. Toimetaja **Jaan Lepik** 31 või 2-31. **Käsikirjad** tulevad kirjutada tindiga või kirjutusmasinal selgelt ja puhtalt paberi ühele küljele, igal kirjutisel autori allkiri kirjutatud iga artikli ülemisele äärele. Tarvitamata käsikirju alal ei hoita, juurdemaksuga kirju välja ei osteta ja nimeta kirju ei kasutata.

„Kalew" ja tema komandör merewäe wanem-leit „Kalew" ja tema komandör merewäe wanem-leitnant Pontak.

Ülemjuhataja saabus tagasi kodumaale

Reisknädalal, hommikuse rongiga, saabus Tallinna tagasi meie wägede ülemjuhataja kindral Laidoner. Teda wõtsid Tallinna raudteejaamas wastu meie kõrgemad ohwitserid ja wälisriikide sõjawäelised esindajad.

Pildil: wägede ülemjuhataja (tšiwiilis) asumas rongilt maha. Tema kõrwal staabiülem kindral R. Reek.

Pinevus Berliini ja Vatikani vahel suurenenud

Roomast teatatakse, et Berliini ja Vatikani wahel on pinewus suurenenud. Liigub kuuldus, paawsti nuntius kutsutakse Berliinist ära.

Ametlikult teatatakse, et paawsti nuntiust Berliinis ei ole tagasi kutsutud ei ajutiselt ega ka lõplikult. Samuti ei ole arwata, et Saksa walitsus kawatseb selles suunas astuda mingeid samme.

Berliini politilistes ringkonnis seletatakse, et paawsti käitumine on tekitanud Saksamaal muret. Samast ringkonnst lisatakse, et Saksa Vatikani suursaadik, kes on praegu puhkusel ja ületab wanuse piiri, ei pöördu arwatawasti enam tagasi Rooma.

Vähendati läbikäigumaksu

Wabariigi walitsuse koosolekul 2. juunil s. a. waadati läbi ja antakse riigiwanema dekreedina ajutise läbikäigumaksu seaduse muutmise seadus, mis hakkab kehtima 1. juulist s. a.

Sellega wähendatakse tähtsamate tööstusliku tarbeainete (nagu tekstiil-, paberi- ja kummitööstuse) läbimüügist wõetawat läbikäigumaksu, määrates läbimüügist arwutatawa maksu kõrgemat määra 1 protsendi pääle (endise 3,5 protsendi asemel).

Haruldane tuulekeeris Vaivaras

Paar päewa tagasi Waiwara wallas Mutikülas tekkis haruldane tuulekeeris. Tuulekeeris haaras Wäike-Soldina mõisaomaniku Weberi rehoone ja tõstis selle üheltkohalt teisele, mitu meetrit edasi. Sääljuures hoone purunes. Keeris haaras weel Weberi sulase Jüri ja wiis mehe mitu sülda edasi traataia otsa. Sulane siiski wigastada ei jaanud. Rehehoone tuleb aga täiesti uuesti ehitada.

Veel uusi Saksa sõjalaewu Hispaaniasse

Berliinist teatatakse: Wilhelmshawenist lahkusid eile õhtul 2 torpeedopaati, et sõita Hispaania wetesse lisaks teistele säälsetele Saksa sõjalaewadele. Täna sõidab neile järele ristleja „Köln". Seega Saksamaa loeb lõpetatuks oma merejõudude kõwendamise Hispaania wetes.

Londonist teatatakse, et Briti walitsus, eriti aga wälisminister Eden, on praegu tihedas kontaktis Prantsuse, Saksa ja Itaalia walitsustega, et saawutada kokkulepet mittewahelesegamise edasise tõhusa teostamise asjus.

Grupp laewamehi „Kalewilt"

Järveäärsel staadionil laupäeval, 5. ja pühapäeval, 6. juunil 1937. a.

Jalgpallivõistlused

Laupäeval, 5. juunil kell 7 õhtul
TARTU „KALEV"
VILJANDI SP.-S. „TULEVIK"

Pühapäeval, 6. juunil kell 6 õhtul
TARTU „KALEV"
VILJANDI JALGPALLI KLUBI

Pääsmed: istepl. 50, seisupl. 35, õpilasile 15 ja poistele 5 senti. Liikmetele soodustused

Lord Plymouth saabub täna

Vastuwõtt riigiwanema juures ja dinee külalise auks välisministeeriumis

Inglise wälisasjade alamriigisekretär (wälisministri abi) ja mittewahelesegamise komitee esimees lord Plymouth pidi saabuma Tallinna täna kell pool 12 päewal lennukiga Helsingist. Lord Plymouth jääb Eestisse ametlikule külaskäigule 2 päewaks. Teda saadab tema sekretär mister Crove. Tema sünniwiibimise ajaks on külalise käsutuses wälisministeeriumi büroojuhataja E. Saarepera.

Inglise riigimeest lähewad waremkoostatud kawa kohaselt lennuwäljale wastu wõtma wälisministri kohustetäitja K. Selter, wälisministri abi A. Rei, Eesti saadik Londonis A. Schmidt ja protokolliülem E. Kirotar. Külaline asetatakse elama wõõrastemajja „Palace Hotelli". Kohe tema saabumise järele teeb ta wisiite, millele järgneb eraaudients riigiwanema K. Pätsi juures Kadriorus lossis ja eine riigiwanema poolt säälsamas kitsamale ringkonnale. Õhtul antakse wälisministeeriumis dinee külalise auks. Laupäewa hommikul sõidab lord Plymouth wälja Narwa suunas, peatudes ühtlasi ka Oru lossis. Pärastlõuna ja õhtupoolik weedetakse Narwa-Jõesuus ja Narwas, kust külaline lahkub õhtuse rongiga, et sõita edasi Riiga.

6-dal juunil 1937. a. algab ühendusepidamine

Wiljandi—S.-Kõpu—Kanaküla—Pärnu autobuseliinil

ühendus igal pühapäewal

Autobus wäljub Wiljandist kell 6.30, S.-Kõpust 7.10, Kanakülast 7.30, jõudes Pärnu kell 9.15. Pärnust tagasi kell 22.00, jõudes Wiljandi kell 0.45. Sõiduhind Wiljandist Pärnu ja tagasi 3 kr.

Sõidupiletite eelmüük W. E. P. S. K. O. autobustekontoris.

Liinipidaja

Wiljandi Eesti Põllumeeste Seltsi Kaubanduse Osakond

Wiljandis, Tallinna tän. 3 Telefon 6 ja 323

Tuleb uus asundusseadus

Uued asutused asundustegevuse juhtimiseks. Töölis-rendikohad asutamisele. Erisoodustused lasterikastele perekondadele. Soodustusi võlgade korraldamisel ja maksude tasumisel. Rohkem tähelepanu eraalgatuslikule asundustegevusele

Wabariigi walitsuse koosolekul 2. juunil s. a. waadati läbi ja antakse riigiwanema dekreedina asundusseadus, mis hakkab kehtima 1. jaanuarist 1938.

Nagu seaduse juures olewas seletuskirjas märgitakse, kerkis wajadus sellelaadilise seaduse järele juba uue asundustegewuse laiemale alusele wiimisel 1934. a., mil koostati 5 a. asundustegewuse arendamise kawa.

Seadus jaguneb 8 peatükki, sisaldades 47 paragrahwi.

Sissejuhatawas peatükis on kõige pealt uue ülesandena asundamise all märgitud töölis-rendikohtade asutamine. See osutub wajalikuks, et wõimaldada maale asumist ja perekonna loomist ka waranduslikult kehwile kodanikele ning teiselt poolt, et hõlbustada talude palgalise tööjõuga warustamist. Töölis-rendikohad kuulukšid asutamisele erawiisilise asundamise korras talude omanikkude poolt asunduslaenude abil.

Et seni on olnud lasterikaste perekondade asundamisel suurimaks takistuseks nende waranduslik jõuetus, on erilise soodustusena neile ette nähtud toetuse andmine kuni 500 kr. perekonna kohta põllumajandusliku inwentari soetamiseks, sest teised wõimalikud soodustused ei suuda ilma selleta nende juures mõjule pääseda.

Edasi on uute maakohtade asutamisel weeärawoolu-juhtmete ehitajatele antud õigus kutsuda osa wõtma kulude kandmisest ka teisi, naabruses asumaid põllupidajaid, kes nendest seadmetest kasu saawad.

Järgnewalt käsitatakse seaduses asundustegewust korraldawate asutiste konstruktsiooni, nende ülesandeid ja õigusi.

Asundustegewuse üldine juhtimine ja järelwalwe on põllutööministeeriumi ülesandeks; asundamistööde teostamine toimub asundusameti, asundusnõukogu, kohalikkude maa-ametite ja põllumeeste konwentide kaudu.

Asundusameti tegewuse edukaks arendamiseks wajaliku majandusliku iseseiswuse saawutamiseks on asundusametile antud tawalisest riigiasutusest erinew iseloom ja tema tegewus on rajatud erieelarwe alusele.

Senise asunduskomisjoni asemel kutsutakse ellu 7-liikmeline asundusnõukogu ja seni wallawalitsuste juures asutatud asundustoimkondade ülesanded on pandud põllumeeste konwentide pääle.

Eraalgatusliku asundustegewuse kohapäälseks korraldajaks ja asundusameti abistajaks riigi ettewõttel teostatawate asundamistööde läbiwiimisel lunakse maakonnalinnades asuwad maa-ametid.

Üldiselt arendatakse asundustegewust kahel wiisil: eraalgatuslikult ja riigi ettewõttel.

Eraalgatuslikku asundustegewust soodustatakse riiklikkude asunduslaenude ja toetuste kaasabil, kusjuures on ette nähtud, et ka maaseaduse alusel rajatud ja omanduseks müüdud kohtade omanikud wõiwad kasutada samu soodustusi niiwõrd, kui nad ei ole kaotanud asunduskoha iseloomu.

Asundustegewuse korraldamiseks riigi ettewõttel on seaduses püstitatud rida uusi põhimõtteid, nagu: 1) eriotstarbekohtade müügiwõimalus järelmaksuga, kuna seni riigi-, omawalitsusasutistele ja seltkondlikele organisatsioonidele rajatud eriotstarbekohtade wäärtuse tasumine sularahas on sünnitanud tihti ülepääsematuid raskusi, mille tõttu seni neid on tulnud anda kasutamiseks rendi alusel; 2) soodustused uudismaakohtade omandajaile ostuhinna tasumisel, andes asundusametile wõimaluse maapidajaid esimesel 5 aastal wabastada ostuwõla aastamaksudest ja järgnewal 5 aastal nõudes ainult kustutussumma ja administratsiooni kulu tasumist; 3) wõimalus sootalude müümisel intresse wähendada wõi neid koguni ära jätta; 4) müüdawate uute kohtade tagasiostmise wõimalus, et wältida spekulatsiooni riigi poolt asutatud soodsatel tingimustel wälja antud asunduskohtadega; 5) suuremates asundustes ühisseadmete asutamise kulude jaotamine asunduskohtadele ja kulu osade liitmine maakohtade hinnaga, kuna selliste kulude ühisseadmete kasutamiseks ellukutsuwate ühingute kanda jätmisel on karta ühingute likwideerumist ja seadmete häwimist.

Et asundusmaade eraldamisel maakohtadest on olnud suuremaks takistuseks maakohtadel lasuwate wõlgade korraldamine, siis on uues seaduses ette nähtud asundamiseks tükeldawail maakohtadel lasuwate wõlgade jaotamine erapooletute maakorralduse asutiste poolt, kus juures wõlausaldajale on jäetud õigus emakohtadest eraldatawaile maadele määratud wõlaosa kätte saamiseks. Sama kord on ette nähtud ka weejuhtmete ehituskulude jaotamiseks.

Edasi on seaduses uute maakohtade ja juurdelõigete omandajaile ette nähtud mitmed maksusoodustused, sest asujatel algaastatel tuleb kanda rohkesti igasuguseid majapidamisega seotud kulusid, ja kuna asujad on enamikus waranduslikult wõrdlemisi kehwad, teeb maksude maksmine neile, eriti aga suurematele perekondadele, suuri raskusi.

Asundusseaduse jõustumisega, s. o. 1. jaanuarist 1938. lõpeb maade wäljaandmine maaseaduse alusel.

Palusalu ja Neo Türgimaale maadlema

Türgi Rasteköustiku Liidult on saabunud meie spordibüroo juhatajale kiri, milles awaldatakse soowi, et K. Palusalu ja A. Neo wõtaksid osa Istanbulis 23. ja 24. augustil toimuwatest suurtest maadluswõistlustest. Türklased lubawad Palusalule ja Neole prii sõidu Tallinnast Istanbuli ja tagasi ning pääle selle päewaraha 1 naelsterling päewas.

Suur tulekahju Läänemaal

Läänemaal, Haimre wallas süttis esmaspäewa õhtupoolikul Orgita asunduses Andreas Pentinenile kuuluw Apsu talu. Maha põles ühise katuse all olew laut, ait ja küün ning pääle selle weel kaks kõrwalhoonet. Pääle wähema waranduse jäi sisse rehepeksugarnituur, palju moodsaid põllutöömasinaid, reed, 5 wankrit, heinu, põhku ja paarsada puuda wilja. Omanik hindab oma kahju 12.000 kroonile. Kindlustatud oli waranduse kogusummas waid 750 krooni eest.

Tulekahju on alguse saanud sulaste poolt hooletult maha wisatud suitsuotsast.

Leonhard Kask meie tugevaim sõdur

Waiknarwast wõeti sõjawäeteenistusse Leonhard Kask, kes kaalub 130 kg. Seega on noormees Eesti kaalukamaks kuid ühtlasi ka tugewaimaks sõduriks. Käsukirjaga määrati mehele kahemehe toiduportsjon, kuid samuti tuli temale walmistada ka munder, müts ja jalanõud eritellimise pääle. Leonhard Kask omab pääle auwäärse suruse weel ka kolme tawalise mehe jõu. Ta wõib kaks meest kaenla alla wõtta ja kaunis wabalt selle koormaga ringi jalutada.

Häid kergejõustiku tulemusi meil ja Soomes

Tartus korraldatud kergejõustiku õhtumiitingul heitis Erikson ketast 47,06 meetrit ja Isak oda 65,71 meetrit. Need olid paremad tulemused.

Helsingis peetud wõistlustel heitis Yrjo Nikanen kolm korda oda üle 70 meetri, kusjuures parimaks tagajärjeks kujunes 72,05 meetrit. 3000 meetris wõitis Pekkani 8.25,0 min., 5000 meetris Mäki 14.44,1 min. Teiseks jäi Lehtinen, kuna Jyo-Hollo koguni neljandaks. Kotkas hüppas kõrguse 1,90 m.

Varastatud ja jälleleitud jalgrattad

Kriminaalpolitseile awaldas Wana-Põltsamaa wallas Kaarlimõisas elutsew Aleksei Ott, et 30. mai õhtul läinud tema Põltsamaal asuwasse „Central" restorani ostma paberosse, jättes jalgratta tänawale. Restoranist wäljudes leidnud, et jalgratas on warastatud. Kriminaalpolitsei asus kohe jalgratta otsimisele ning lõpuks leiti see kätte adwokaat Sule trepilt. Wahepääl esimene ratas kummidega oli ümber wahetatud. Asemele jäetud ratas sai aga wargale saatuslikuks, see tunti ära ja sõprade soowitusel oli waras, enne kui politsei weel kohale jõudis, wiinud ratta kahjusaajale tagasi. Wargaks osutus Põltsamaal kohwik „Koldes" teeniw poisike Tisler.

Põltsamaal elutsew Woldemar Lomp jäi oma jalgrattast ilma Põltsamaa-Jõgewa maanteel, kus ta magas wiinawäsimust. Lomp oli tulnud Aidu tuletõrje metsapeolt ja hommikupoole ööd ära wäsinud ning maantee ääre magama heitnud. Üles ärgates olnud jalgratas kadunud. Otsimisel leiti jalgratas üles Põltsamaa linnast Õuna tänawalt ja anti omanikule tagasi. Lomp arwab, et seda on teinud temale mõni wigurimees ja wargust enam ei oleta.

Laskewõistlused Kärstnas

Tarwastu malewkonna allüksustewahelised laskewõistlused peeti Kärstnas Murikatsi laskerajal. Kokku oli malewkonna 6-st eriüksusest kohale ilmunud üle poolesaja laskuri. Wõistlused peeti auhindadele, mis wälja pandud erialadel parematele üksustele, kui ka individuaalauhindadele. Tagajärjed kujunesid: Küti klass: 1) H. Lippur (Tarwastu komp.) 227 p. 2) K. Kaup (Kärstna üksikrühm) 219 p. 3) Joh. Klein (Tarwastu komp.) 214 p. Laskur kl.: 1) Johan Paju (Suislepa komp.) 5. tab. 79 p. 2) August Prunel (Kärstna ü.-r.) 5. tab. 69 p. 3) Joh. Jõhwik (Tarwastu eskadron) 4. tab. 57 p.

Lahinglaskmine: 1) Juhan Paju (Suislepa komp.) 164 p. 2) Jaan Muni (Kärstna ü. r.) 93 p. 3) Ernst Põlla (Kärstna ü. r.) 90 p.

Wäikekaliibriline püss. 1) Johannes Kasak (Suislepa komp.) 273,98 p. 2) Eduard Wolmer (Tarwastu eskadr.) 256 p. 3) Woldemar Raidmaa (Tarwastu komp.) 254 p. Üldauhinna malewkonna paremale allüksusele laske alal omas Tarwastu kompanii, saades üldkokkuwõttes 1845 punkti. 2) Tarwastu eskadron 1805 p. 3) Kärstna üksikrühm 1774 punkti.

Laskewõistlused Murikatsi mägedes kujunesid Tarwastu malewkonna laskuritele meeldiwaks suwepäewaks.

Kelmus ühenimelise weksliga

Kriminaalpolitseile awaldas Wana-Põltsamaa wallas Wiruwere külas Soome talus elutsew Marie Kabral, et samas wallas Rõstla külas Saare talus elutsew Ahto Alet, endise nimega Leopold Leewit, nõudwalt temalt mingit summat, mis omalajal kohus wälja mõistnud tema emalt Marie Kabralilt. Wiimaselt polla aga waranduse ja sissetulekute puudumisel saadud seda summat sisse nõuda, kuid nüüd on kasutatud ära asjaolu, et kaebaja ja ta emal ühed nimed. Ahto Aletil on olnud ennemgi sekeldusi wekslitega ja nende päewade sees annab ta kohtus wastuse dokumendi wõltsimise pärast.

Uus kruusaauk Kõos

Wiljandi maawalitsuse otsusega on wõõrandatud Kõo walla Sepa talu maaalalt kruusaauk, mille suuruseks 163 rtm. Kruusa selleşt kruusaauk kasutatakse Kõo-Wenewere-Mudiste-Tääksi 3. kl. tee ehitamiseks ja parandamiseks.

Kodukaunistamise aktsioon õnnestunud

Sotsiaalminister O. Kase ringsõidult saadud muljed

Sotsiaalminister O. Kask on korraldanud pikema ringsõidu kodumaal, et tutwuneda töötega kodukaunistamise alal. Nüüd on sotsiaalminister annud jutuajamise ajakirjanikele, milles ta kirjeldab oma muljeid, mis saanud ringsõidult.

Üldiselt on ministrile jäänud mulje, et kodukaunistamise aktsioon kannab häid wilja. Eraldi, mis puutub Lõuna-Eestisse, siis kokkuwõtlikult kirjeldab minister O. Kask oma muljeid järgmiselt:

Järwamaalt läbistasime Anna, Paide ja Põltsamaa. Järwamaal on käesolewal kewadel sooritatud wäga hoogsalt istutamistöid. Paide ümbruskonnas on kõik maanteed puudega palistatud. Maakondliku komitee poolt läbi wiidud propaganda on ilmselt annud häid tulemusi. Paide oma üldilmelt on puhas linn.

Järgnes sõit läbi Põhja-Wiljandimaa ja tutwunemine Põltsamaaga. Talud on siin suuremad ja jõukamad ning wastawalt ka paremini korrastatud. Talude sissesõiduteede weeresse on kõikjal istutatud puid. ümbruskonna wiljapuuaedade rajamisel on suureks toetg EPK puukool 60.000 taimega Põltsamaal. Peale selle linnal on oma ilupuukool ja gümnaasiumi juures eeskujulikult korrastatud botaanikaaed, mille eest kannab hoolt loodusteaduse õpetaja Peduste.

Üle Karksi-Abja-Kilingi-Nõmme Pärnu sirbudes wõis nautida rõõmustawat tõsiasja, et Pärnumaa kodumbruse kaunistamises-korrastamises kui ka hoonete wärwimises sammub esirinnas. Pärnu linna suwitusrajoonis on teostatud uusi korrastustöid, pearõht on aga praegu pandud uue rannahotelli ehitustööde lõpetamisele, sest juba 20. juunil toimub selle moodsa ehituse awamine. — Põhja-Pärnumaa, Läänemaa ja Harjumaa kaudu tagasi sõites ilmnes, et Läänemaal ja Harjumaal kodukaunistamise töö on arenenud wähem hoogsalt kui Pärnumaal.

Üldiselt aga peab ütlema: tänawu kewadel on istutamise, kodumbruse korrastamise ja hoonete wärwimise aktsioon annud juba wäga häid tulemusi. Ja rõõmustawat pilti pakkusid ka põllud: kui midagi erakordset ei juhtu, wõib loota häid saaki.

Paljastusi Gamarniku affääris

Kes oli Gamarnik ja mispärast sooritas ta enesetapmise?

Hiljuti surmas enese punaarmee poliitilise järelewalwe ülem ja Woroshilowi asetäitja Gamarnik. Teated selleşt enesetapmiseşt on äratanud wälismaal suurt tähelepanu.

„Uusi Suomi" kirjasaatja Warsšawist teatab, et sinna saabunud Moskwa sõnumite alusel tuleb Gamarniku enesetapu põhjust otsida temale esitatud süüdistuseşt, nagu oleks Gamarnik ise toimetanud mõne aja eest Jaapani ja Saksa salakuulajate kätte tähtsaid pabereid. Läinud reedel saanud Gamarnik käsu ilmuda Woroshilowi ette, kes teostanud Gamarniku ülekuulamist Stalini juuresolekul. Seepääle lastud ta koju, kuid jäetud walwe alla. Esmaspäewal antud määrus Gamarniku wanglasse paigutamiseks. Enne wanglasse wiimist antud talle siiski luba minna oma töörnumesse mingisuguste paberite järele. Seda juhust kasutanudki kaebealune kohtumõistmiseks enda üle.

Mõni tund hiljem sooritas enesetapmise ka Gamarniku adjutant Stern. Hiljemini wahistati weel Moskwas 14 Gamarniku poliitilise järelwalwe staapi kuulunud ohwitseri. ühenduses sellega wahistatud Habarowskis 10 sõjawäelast, kes lastud maha 2 tundi hiljem. Wälismaa ajakirjanduse teatel süüdistatawat Gamarnikku pääle muu weel atentaadikawatsuses Stalini wastu.

Gamarnik sai 43 aastat wanaks ja mängis tähtsat osa juba 1917. a. rewolutsiooni päewil. Päraşt seda oli ta Denikini-wastase punaarmee tähtsamaid juhte. Temaşt sai ajajooksul kommunistliku eraklonna keskkomitee liige ja warsti punaarmee poliitilise järelewalwe walitsuse kõrgwõimas ülem. Ta säilitas oma ametikoha kuni wiimase ajani, isegi päraşt seda, kui paigutati ümber punamarssal Tuhatšewski.

Rahvuskogu esimene koda astub kokku 8. juunil

Hiljemalt reedeks jõutakse üldkomisjonides eelnõu 3. lugemisega lõpule. Wastawalt sellele on Rahwuskogu esimese koja üldkoosolek kutsutud kokku teisipäewaks, 8. juuniks. Koosolek algab kell 10 hommikul.

1. koja üldkomisjoni poolt moodustatud alamkomisjon waatas kolmapäewal läbi ja tegi nue ettepaneku teise koja moodustamiseks.

Ettepaneku kohaselt kuuluks teise kotta isikuõiguse alusel endised wabariigi presidendid ja endised sõjaaegsed ülemjuhatajad, siis ameti tõttu ülikooli ja tehnikainstituudi rektorid, 2-he suurema kiriku pead ja emissioonipanga juhataja. Walimise alusel kuuluks sinna kolm maa- ja üks linnaomawalitsuste esindaja. Kutselised omawalitsused (kojad) saadaks 15 esindajat. Presidendi nimetamisel kuuluks teise kotta 10 esindajat, neist kuuluksid kaks kõrgemate sõjawäelaste perre.

Rahwuskogu 1. koja üldkomisjoni kolmapäewasel koosolekul arutati põhiseaduse eelnõu sissejuhatawat osa, mille wälja töötanud erikomisjon. Pääle sõnawõttu wõeti see wastu järgmiselt:

— Eesti rahwas kõikumata usus ja wankumatus tahtes kindlustada ja arendada riiki, mis on loodud Eesti rahwa riikliku endamääramise kustumatul õigusel, mis on rajatud õigusele, seadusele ja wabadusele, mis on kaitseks seesmisele ja wälisele rahule ning pandiks praegustele ja tulewastele põlwedele, nende ühiskondlikus edus ja üldises kasus, mis jääb rahwawalitsuslikul alusel walitsetawaks wabariigiks, kus kõrgeim wõim on rahwa käes ja mida juhib walitsew riigipää, tema poolt ametisse kutsutawa walitsuse ning kahekojalise rahwaesinduse tasakaalustatud koostöö, wolitas rahwahääletusega kokku kutsuma Rahwusogu, mis samal rahwahääletusel antud ülesande täitmises wõttis wastu järgmise põhiseaduse.

2. koja üldkomisjon wõttis uue instituudina kohtu alal põhiseaduse eelnõusse erikohtute liigis wandekohtud.

Teatrikooli seaduse eelnõu valmimas

Mõni aeg tagasi haridusministeeriumis peetud teatritegelaste nõupidamisel moodustati komisjon, kellele tehti ülesandeks wälja töötada asutatawa teatrikooli põhialused. Nüüd on komisjon oma töö lõpetanud ja wastu wõtnud teatrikooli seaduse põhimõtted.

Komisjoni kawa järele teatrikool oleks riiklik õppeasutis. Õppeaeg teatrikoolis kestaks üldse 5 aastat, millest 3 aastat pühendatakse üldisele koolikursusele ja 2 aastat lawalisele praktikale.

Teatrikooli seaduse eelnõule tahetakse harduministeeriumis juba lähemal ajal anda lõplik kuju, mille järele eelnõu läheks weel käesolewal kewadel wabariigi walitsusele arutamiseks.

Põles maha pooleliolew elumaja

Kaisma wallas Kohtumaa külas süttis teadmatul põhjusel Eduard Mirjami pooleli-olew elumaja. Majas ega selle läheduses keegi ei elanud ning omanik ise wiibis tulekahju ajal Welise wallas.

Torm hävitas Peipsil kalapüünised

Wiimastel päewadel walitsenud tormised ilmad on sünnitanud wõrdlemisi suuri kahjusid Peipsi kalureile. Nii on torm häwitanud Mehikoorma kaluritel püüniseid umbes 2000 krooni wäärtuses.

Arwatawasti on torm ka mujal Peipsi rannikul tekitanud kahju.

Lambaliha hinnad

Rootsi eksporteeritawa wärske lambaliha hindade noteerimise komisjoni koosolekul 2. juunil 1937. a. noteeriti:

1. eksporditawa wärske lambaliha hinnaks Tallinna tapamajades hääduse järele 85—90 snt. kg., 2. eluskaalu hinnaks franko saatejaam 39—41 senti kilo.

Ka täna Viljandi võidukas

Tänasel loosimisel langesid weel kaks suuremat wõitu Wiljandisse. Nimelt wõitis 1000 krooni pilet nr. 12.983 roheline, mis müüdud ühest Wiljandi pangast ja teine 1000 krooni langes piletile nr. 5856 sinine, mis müüdud Eesti Panga Wiljandi osakonnast.

10.000-krooniline preemia, millega liitus 3000 krooniline wõit, langes piletile nr. 32.515 sinine, mis müüdud loteriipiletite keskmüügikohast Tallinnast tundmatule isikule.

Eesti Pangast müüdud wõidupileti on omandanud 4 isikut, igaüks ostnud ühe wärwi. Kellele just sinine wärw saanud, seda pole teada.

Advokaat Hans Soots surnud

Täna hommikul suri oma talus Pöögli Leejil" 51. eluaastas wandeadwokaat Hans Soots. Kadunu põdes üle 10 aasta kopsuhaigust, mis nüüd kustutaski tema elutüünla.

Hans Soots töötas kauemat aega Wiljandis adwokaadina ja wõttis omal ajal elawalt osa ka seltskondlikust tööst. Wiimasel ajal oli ta terwislikel põhjustel tagasi tõmbunud nii oma kutsetööst kui ka seltskondlikust tegewusest. Kadunu oli kuni surmani ajaleht „Oma Maa" wastutawaks toimetajaks.

Hans Sootsa jäid leinama abikaasa ja rohkesti lapsi.

Leiva hind tõuseb

Tallinnas peeti leiwatöösturite ühingu koosolekut, kus otsustati leiwa hinda tõsta 1—2 sendi wõrra kilolt. Tallinnas seega tõuseks leiwa hind kuni 19 sendini kilo. Selles leiwas on maisi 15 protsenti. Turule saadetakse ka maisiwaba leiba, kuid selle hinnaks tuleb 21 senti kilo.

Kindral Mola sai surma

Salamancast teatatakse: Mässuliste populaarsemaid juhte, kindral Emilio Mola sai surma.

Mola sooritas Biskaja rindel ühes lennukis luurelendu. Temaga oli kaasas weel kaks adjutanti ja kaks kõrgemat sõjawäelast. Uduse ilma tõttu juhtus lennuõnnetus. Kõik lennukis istujad nende hulgas ka kaks lendurit, said silmapilkset surma.

Eesti mineraalvarade uurimine laiemale alusele

Wabariigi walitsuse koosolekul 3. jkp. waadati läbi ja antakse riigiwanema dekreedina mäeseaduse muutmise ja täiendamise seadus.

Mineraalwarade uurimist toimetas senini majandusministeeriumi mäeamet, sest endistel aastatel, kui kaewandustöid Eestis wähe tehti, jäi mäeameti koosseisu kuuluwail ametnikel küllaldaselt aega üle ka geoloogilisteks uurimisteks.

Nüüd on aga ühelt poolt mäeameti ametkond rohkem koormatud mitmekordselt kaswanud kaewandustööde järelwalwe ja korraldamisega ja teiselt poolt on kerkinud päewakorrale wajadus uurida suurematel aladel laialipillatud mineraalwarade, nagu lubjapae, liiwa ja sawi lademeid. Sellepärast tekkis tarwidus seadadi mineraalwarade uurimist Eesti pinnal laiemale alusele, ühendades üheks uurimisasutiseks kõiki, kes sel alal suutelised kaasa töötama.

Selliseks uurimisasutiseks asutatakse nüüd majandusministeeriumi juurde eriline „Geoloogiline komitee".

Inimohvriga autoõnnetus Virumaal

Wirumaal, Püssi wallas Tallinna-Narwa maanteel juhtus raske autonnetus. Weoauto „E-56", mille omanikuks narwalane Teder, wiis töölisi töökohta — Püssi walda Saka paemurdu. Autor juhtis Raimund Raspel, kes oli wiinastunud olekus. Warja küla juures teeristil ei suutnud joobnud autojuht rooli enam walitseda ja ja auto jooksis teelt kõrwale, wastu telefoniposti. Post murdus pooleks ja auto paiskus kummuli.

Selgus, et silmapilkset surma oli saanud 26-aastane tööline Johannes Pajusto, pärit Narwast. Raskete wigastustega toimetati Narwa haiglasse Elmar Silm. Autojuht Raspel ise oli saanud ainult kriimustada.

Suurendatakse riigiasutiste koosseisu töörohkuse tõusu tõttu

Wabariigi walitsuse koosolekul 3. jkp. waadati läbi ja antakse riigiwnema dekreedina riigiasutuste ametnikkude koosseisu seaduse muutmise ja täiendamise seadus, mis hakkab kehtima 1. juunist s. a.

Et ühenduses majandusliku, ühiskondliku ja kultuurilise ülesehitamisega wastawate riigiasutuste ülesanded järjekindlalt on suurenenud, ei suuda olemasolew koosseis igalpool enam neid kõiki täita. Sellepärast wastawalt töörohkuse tõusule osutus wajalikuks mõnes asutuses ka weidi suurendada koosseisu wõi siis ametiülesannete wõi — nimetuse muutumisega wastawalt reguleerida tasunorme.

Selliseid muudatusi ja täiendusi on teostatud peaaegu kõikide ministeeriumite koosseisudes. Muuseas sotsiaalministeeriumi alal jaotatakse Pärnu-Wiljandi tööinspektsiooni jaoskond kaheks iseseiswaks jaoskonnaks.

Braddock ei tulnud ringi

New-Yorgist teatatakse, et maailmameistri tiitliwõistlus ameeriklase Braddocki — praegune ametlik maailmameister — ja sakslase Schmelingi wahel jäi pidamata, kuna Braddock ei ilmunud ringi. Poksikomitee määras talle 1000 dollarit trahwi ja keelati talle wõistlemine teatawaks ajaks New-Yorgi osariigis.

Majandusminister K. Selter puhkusele

Alates teisipäewast, 8. juunist, läheb majandusminister K. Selter kuuks ajaks puhkusele. Osa puhkeaega kawatseb minister weeta maal, osa aega aga kasutada Pariisi maailmanäituse külastamiseks.

Suur tulekahju Leedumaal

Kaunasest teatatakse, et Leedus ühes suuremas külas puhkes tulekahju, mis häwitas 350 hoonet. Umbes 500 inimest on päävarjuta. Ainelised kahjud ulatawad poole miljoni litini.

Neli Saksa allveepaati Hispaania vetesse

Palma sadam oli uuesti pommide all. — Inglise halastajaõed lendasid Gibraltarisse ravima haavatuid „Deutschlandi" madruseid

RINNETEL KESTAVAD LAHINGUD EDASI

Saksa merejõudude ülemjuhataja on arwestanud Hispaania wetes wiibiwa Saksa ristleja „Deutschlandi" komandöri ja meeskonna palwega ja lubanud ristlejale edasi jääda Hispaania wetesse. Teatawasti „Deutschland" sai Valencia walitsuse pommirünnakul kannatada ja laewa taheti tuua Saksamaale remonteerimiseks. Kuna aga wigastused pole kuigi olulised, siis tahawad ristleja meeskonna liikmed jääda edasi wetesse, kus nad kaotasid 20 seltsimeest surnutena ja hulk haawatutena. Pääle selle alustasid Saksamaalt reisi Hispaania wetesse Saksa weealused paadid „U 28", „U 33", „U 34" ja „U 5". Nende allweelaewade saatmise kohta Hispaania wetesse seletatakse ajalehes „Lokal-Anzeigeris", et Saksamaa jääb truuks oma seisukohtadele ega jää ootama Londoni diplomaatia weniwa lepinguaktsiooni tulemusi, waid ise kindlustab oma laewade kaitset.

Inglismaalt startisid 2 kuningliku lennuwäe merelennukit 4 Briti sõjawäe halastajaõega pardal lennuks Gibraltarisse. Kogu teekond — 1230 miili — sooritati ilma wahemaandumiseta ja lennukid maandusid õnnelikult Gibraltaris. Halastajaõed toodi siia rawima sakslasi, kes said haawata pommilennukite rünnakul „Deutschlandile".

Majorkast teatatakse, et Valencia walitsuse lennukid on uuesti pommitanud Palma linna. Pommitamise tagajärjel on surma saanud 20 isikut.

Londoni Itaalia ringkondadest seletatakse, et kuuldused, mille järele teisipäewal Londonis peetud diplomaatlike läbirääkimiste tagajärjel Itaalia hakkab kohe uuesti osa wõtma mittewahelesegamise komitee tööst, on siiski enneaegsed. Itaalia alustab koostööd komiteega alles siis, kui on saanud tõhusaid kindlustusi kontorolliteostawate sõjalaewade pommitamise wastu. Seni ei ole Itaalia walitsusele esitatud selliseid kindlustusi ja Itaalia nõuab arwatawasti, et Hispaania walitsus annaks pühaliku kinnituse, et sõjalaewade pommitamine ei kordu ja määraks kindlaks julgeoleku tsoonid walitsuswastaste käes olewates sadamates.

Washingtonist teatatakse, et senaator Pittman on ütelnud, et Washingtonis ei ole arutatud senaator Nye ettepanekut erapooletuse seaduse otsekohese rakendamise kohta Saksamaale ja Itaaliale sellepärast, et need riigid olewat otseselt osa wõtnud Hispaania konfliktist.

Sõjategewuse kohta Hispaanias teatab Reuter Madriidist, et walitsuswastaste wastupanu walitsuswägede pääletungile Madriidist põhjapool on kõwenenud, kuna mässulistele on saabunud uusi abiwägesid. Walitsuswastased on endises Lagranjassa kuninglikus palees ümber piiratud, kusjuures walitsuse lennukid pommitawad paleed.

Awalast teatatakse, et Guadarrama sektoris on walitsuswäed ette wõtnud suurema rünnaku, kuid see rünnak on lööbud tagasi. Mässuliste kätte on wangi langenud walitsuswäelasi, kuna mägestikus on alla lastud mõned walitsuse lennukid.

Malaga lähedal ühes lahingus on surma saanud teiste hulgas ka 62 itaallast.

Vene soomuslaev „Marat" Tallinna reidil

Nõukogude soomuslaev saabus kroonimispidustustelt, peatudes teel Klaipedas ja Liibavis

Nõukogude Wene soomuslaew „Marat" saabus neljapäewa hommikul Tallinna külaskäigule. Soomuslaew oli teel kroonimispidustustelt Londonist ja peatus ka weel Leedu sadamas Klaipedas ja Läti sadamas Liibawis. Tallinna reidilt lahkub soomuslaew täna õhtul, et sõita oma kodusadamasse Kroonlinna.

Kell 10.30 peatus laew reidil ja heitis ankru merre. Enne seda läks „Maratile" kohalik Nõukogude Wene sõjawäeline esindaja kolonel Tupikow ning sideohwitseriks määratud meie merewäe wanemleitnant Prees. Kell kolmweerand 11 sõitis sidepaadil laewale Nõukogude Wene saadik Ustinow, Eesti merejõudude juhataja merewäekapten Grenz ja teised.

Warsti sõitis laewa juht kapten Iwanow laewalt maale, tehes wisiite kindral O. Sternbeckile, sõjawägede staabiülemale kindral N. Reegile, wälisministri kohustetäitjale Selterile, Tallinna linnapää kindral J. Sootsale ja teistele. Pärast wisiite kapten Iwanow ühes saatjatega kutsuti ohwitseride keskkogu kasiinosse, kus oli korraldatud külalistele eine. Täna annab Nõukogude Wene saadik eine laewajuhtkonna ja kutsutud külaliste auks. Enne lahkumist annab sõjaministri kohustetäitja kindral O. Sternbeck külaliste auks õhtusöögi.

„Marat" on ehitatud Leningradis 1914. a. Laewa suurus on 23.000 tonni, pikk. 600 ja laius 87 jalga. Wees istub 27 jalga. Muuseas olgu märkida, et praegusel „Maratil" on pikemat aega teeninud ka meie endine merejõudude juhataja kontradmiral H. Salza.

Kuna lehemeestel ei wõimaldatud laewa külastada, siis tuleb leppida mõne „tuuri" tegemisega ümber laewa.

Sadamasuust wäljasõites wõtab waewalt kahepalline põhjalääne tuul meie wäikese purjejahi kergelt kõikuma. Wastutuules edasi-tagasi loowides, õnnestub peagi jõuda suure laewamüraka külje alla. Laewal on parajasti käimas hoogne askeldus. Mehed roniwad mööda kahuritorusid edasi-tagasi, kinnitawad nöörisid siin-sääl, kopsiwad ja askeldawad niisama ringi. Paar meest on roninud isegi kõrge ja sopilise komandosilla tippu ning seisawad sääl julgelt püsti waatamata laewa kõikumisele ja tugewale tuulele. Alt waadates hakkawad päris hirmujudinad üle selja käima.

Laewaahtris lehwib maailmatusuur N.-Wene sõjalaewa lipp — walge lipp sinise kandiga all ääres ja suure punase tähega ning ankruga walgel põhjal. Laewawööris on aga punane, walge wiisnurgaga keskel, — komandöri lipp.

Laewa ümber kõigub kümneid sõude- ja purjepaate, kes kõik on tulnud imetlema tohutut sõjalaewa ja ühtlasi wõõtama ka meie lähema naabri seninägemata merewäelasi.

Sadama wahet sõeluwad aga mootorpaadid ning weawad wene merewäelasi Tallinnat waatama. Grupp-grupi järele wiiakse neid maale. Üldiselt kannawad wenelased sama madruste wormi, mis wanastigi — ikka must madruse ülikond, walge kattega ratasmütsid ühes kahe musta lindiga selle küljes.

Pärast paari ringi ümber laewa, suundume tagasi sadamasse. Siin on wahepääl kogunenud mootorpaadi peatuspaiga ümber tihe rahwamurd. Kõik wahiwad wene mootorpaati ja paadil wahil olewaid madruseid kui imeolewusi.

Kesklinnas jalutas keskpäewal ringi juba rohkesti wene madruseid gruppide wiisi, enamasti mõne allohwitseri juhtimisel.

Kuna teiste maade merewäelased tawaliselt longiwad niisama linnas ringi ja püüawad esmajoones sobitada tutwusi õrnemasooga, siis wenelaste päähuwi oli koondunud meie äride wastu. Ikka ühest äriuksest sisse ja teisest wälja. Paari tunni pärast ei leidunud enam ühtegi wene merewäelast, kellel polnud mingit pakki kaenlas. Enamasti osteti aga saapaid. Mõnel oli isegi paar karpi saapaid kaenlas. Huwi pärast hakkasin tegema statistikat selle kohta. Tuleb wastu 6-liikmeline grupp — kõigil saapakarbid kaenlas, siis neli meest, neist kolmel karbid kaenlas ja neljandal mingi riidepakk, siis jälle kolm meest — kahel riidepakid ja ühel saapakarp, siis jälle kolm meest — igal tugew komps käe otsas ja ühel neist ka saapakarp. Ja ikka nii edasi.

Raekoja ees oli jäänud seisma grupp wenelasi ja otsemaid piiras neid tihe rahwamurd — hakati kohe küsima uudiseid Wenemaalt, laewalt ja peagi lõppewalt teekonnalt. Nagu näis, ei tahtnud wenelased just meeleldi astuda kõnelustesse, püüdsid ikka põigelda wastustest kõrwale.

Sadamas saabumisel tahtis üks fotoreporteid teha wenelastest ka grupipilti ja kui tawaliselt tullakse sarnasele palwele ikka lahkelt wastu, siis wenelased ei tahtnud sellest kuuldagi, wastasid waid:

— Tehke niisama kui tahate, poseerima meie ei hakka . . .

—ebo.

Ületamatuks
hääduselt ja hinnalt jääb
Milvi
hambapasta
Saadaval kõigis ärides
A-S. Ephagi laboratoorium
Tallinn

Feldmarssal Mannerheim 70-aastane

Soomes pühitsetakse pidulikult Vabadussõja juhi sünnipäeva

Täna, 4. juunil, pühitsetakse kogu Soomes esimese Soome feldmarssali, Soome wabadussõja juhi ja endise riigihoidja Carl Mannerheimi 70-aastast sünnipäewa.

Soome maapäew kuulutas Soome iseseiswaks 8. detsembril 1917. Ühtlasi wolitas maapäew walitsust, et see muudaks kodanliku kaitseliidu kindlaks wäeosaks. Sel puhul nimetati kindral Mannerheim ülemjuhatajaks. Mõne nädala jooksul organiseeris Mannerheim wabatahtlikest ja kaitseliitlastest sõjawäe ning puhastas Põhja-Soome punastest ja wallutas raske wõitluse järele Tampere. Walitsus kutsus Saksamaalt sõjawäelist abi ning Mannerheimi nõudel allutati Saksamaa wäeosad Soome ülemjuhatusele. Lühikese aja jooksul suutis Mannerheim Soome ja Saksa wägedega puhastada kogu Soome punastest. Hiljemini jäid Saksa wäeosad maale Soome saksasõbraliku poliitika tagajärjel. 1918. aasta oktoobris walis maapäew Saksa printsi Friedrich Karli Soome kuningaks. Liitriikide wastuseismise tõttu ei saanud aga Soome kuningriigist asja ja sama aasta detsembris walis maapäew Mannerheimi Soome riigihoidjaks. Riigihoidjana juhtis Mannerheim 7 kuud Soome riik. Ta andis oma wõimu üle ametisse astuwale presidendile Stahlbergile.

Soome kaitseliit walis Mannerheimi oma auliikmeks. Pääle selle kutsus president Svinhufvud ta riigikaitse komisjoni esimeheks. 1933. aastal nimetati Mannerheim esimeseks Soome feldmarsaliks. Mannerheim on põlisest aadlisuguwõsast, sündinud 4. juunil 1867. Turu lähedal Louhisaari mõisas.

Kolmapäewal oli Helsingi Saksa saadiku von Blücheri poolt korraldatud eine marssal Mannerheimi auks. Eine ajal von Blücher andis Mannerheimile Hitleri nimel üle Saksa Punase Risti suurristi lindiga.

Otsitakse Kalifornias surmasaanu sugulasi

San Pedros elaw Eesti kodanik J. Pihel on läkitanud kirja Wiljandi wallawalitsusele, mille sisu nüüd Wiljandi wallawalitsus palub meid teha teatawaks awalikkusele.

Nimelt kirjutab J. Pihel, et tema isiklik sõber, eestlane Konrad Saar on saanud juba maikuul läinud aastal Kalifornias, San Pedros surma. Ta on olnud sadamas laewal tööl ja kukkunud alla laewaruumi. See Konrad Saar on kõigi andmete järele Wiljandi walla mees ning kodumaal pidawat tal olema weel noorem wend ja 1—2 õde. Wana oli Konrad Saar umbes 51—52 aastat. J. Pihel häämeelega tahab teha Saare surma teatawaks tema omakstele, kuid ei tea wiimase aadressi. Sellepärast ta läkitas kirja Wiljandi wallawalitsusele. Kuna aga Wiljandi walla piires K. Saare sugulasi ei teata olewat, siis wahest wõtawad kadunu omaksed surmajuhtumi teatawaks teisal, kui nendeni ulatawad käesolewad read.

Toimetuses on K. Saarest kaks pilti, mille järele omaksed wõiwad soowikorral kontrollida, kas surmasaanud Konrad Saar on nende sugulane wõi mitte. Ametilt on K. Saar olnud meremees ja suurt kaswu.

Rootsi-Eesti-Soome piirituseleping

Rootsi parlament wõttis kolmapäewa õhtul wastu walitsuse ettepaneku Rootsi-Eesti-Soome piirituselepingu hääkskiitmise. Esimene koda wõttis ettepaneku wastu 57 häälega 44 hääle wastuolemisel ja teine koda 113 häälega 65 hääle wastuolemisel.

Esperanto 50 aastat vana

50 aastat tagasi awaldas Warssawi arst dr. L. Zamenhof esimese esperantot propageeriwa teose, päälkirja all „Rahwuswaheline keel". Autorina oli märgitud teosele „Esperanto" („Lootja"), millest keel hiljemini oma nime saigi. Esperanto leidis peagi suure hulga poolehoidjaid ning uuest keelest waimustus suur hulk kultuuri- ja awaliku elu tegelasi kõikidel maadel. Esperanto keel on tänapäewal saanud turismi keeleks, olles seega suureks abiks reisijaile wõõrastes maades.

Läti kohtunike ekskursioon Eestis

Laupäewahommikuse Riia kiirrongiga saabuwad külla meie kohtunike ühingule Läti kohtutegelased, arwult 22 isikut eesotsas Riit ringkonnakohtu abiesimehe Behrsiniga. Pühapäewal korraldatakse wäljasõit Kosele ja Wiimsi ja einetatakse Kosel Ajakirjanike Kodus. Säält sõidetakse Keila-Joale, kus on wastuwõtt kohtuministri juures. Esmaspäewa õhtul lahkuwad Läti kohtutegelased Tallinnast.

Amnestiseadus Belgias

Belgia saadikutekoda kiitis hääks pärast tormilisi waidlusi 95 häälega 75 wastu poliitilise amnestiseaduse eelnõu. Ühtlasi oli walitsus esitanud lisaeelnõu, millega piiratakse poliitilist amnestiat sel wiisil, et isikud, kes Belgia kohtu poolt on kord mõistetud surma, ei saa passiiwset walimisõigust.

Balti raudteekonverents Kaunases

Balti riikide raudteewalitsuste esindajate konwerents, mis kestab kolm päewa, algab Kaunases 17. juunil. Eestist sõidawad tähendatud konwerentsile ins. Peerna, kolonel J. Kasak ja wanemrewident Talwe.

Saksamaa soovib rentida saari Egeuse meres?

Briti alamkojas wabameelne rahwasaadik Mander küsis wälisminister Edenilt, kas ta wõib anda seletust selle kohta, et Saksamaa on rentinud Itaalia saared Egeuse meres ja kas ta wõib kinnitada, et neid saari ei kasutata mere- wõi õhubaasina. Eden wastas Kreeka walitsus on Briti walitsusele kinnitanud, et ükski neist saartest ei ole wälja renditud. Seepääle Mander küsis, kas on asetleidnud läbirääkimisi tähendatud saarte rentimiseks. Eden wastas, et tema arwates on kogu lugu aluseta kõmu.

Viljandist

Kes pääsevad edasiõppima?

Wastuwõtuekſamite tagajärjed ſelguwad juba täna-homme

Wiljandis teotſewad kaks 5-klaſſiliſt keſkkooli — maakonna poeglaste keſkkool ja haridusſeltſi tütarlaste keſkkool. Poeglaste keſkkooli 1. klaſſi ſoowis astuda 66 õpilaſt, nendeſt ilmus eksamile 65. Sama keſkkooli 2. klaſſi ſoowis astuda 2 õpilaſt ja 3. klaſſi üks õpilane, kes ka kõik eksamile ilmuſid. Haridusſeltſi tütarlaste keſkkooli 1. klaſſi ſoowis astuda 75 õpilaſt, kellest eksamile ilmus 74. Sama kooli 2. klaſſi ſoowis astuda 8 õpilaſt ja 3. klaſſi 6, kes ka kõik eksamile ilmuſid.

Maakonna kaubanduskooli 1. klaſſi ſoowis astuda 76 õpilaſt ja haridusſeltſi kaubanduskooli 37 õpilaſt, kes ka kõik eksamile ilmuſid. Kaubanduskoolide teiſtesſe klaſſidesſe ſoowijaid ei olnud.

Eksamite tagajärjed ſelguwad juba täna ja õſalt ka homme. Kuna keſkkoolidesſe astujaid on märka rohkem, kui neid wastu ſaadakſe wõtta, ſiis peab oſa paratamatult walima edaſiõppimiſeks teiſe tee. Samuti ei ſuuda ka maakonna kaubanduskool kõiki ſoowijaid wastu wõtta. Mis puutub gümnaaſiumi astujatesſe, ſiis nende kohta tehakſe otſus haridusministeeriumis. Seni ei ole ministeeriumiſt weel teatatud wastuwõtuekſamite tulemuſteſt.

Sai palkide all surma

Eile juhtus autoõnnetus Wiljandi-Tõrwa 2. klaſſi maanteel Aidu walla piirides, 17 kilomeetrit Wiljandiſt. Kurwel ſõitis kraawi weoauto „W-292", mis oli laaditud palgikoormaga. Kraawikukkumiſel paiskuſid palgid kaugele põllule ja tööline Auguſt Aljaste, kes ſõitis kaaſa, jäi palkide alla. Ta toodi wäheſte elumärkidega palkide alt wälja ja juhuſlikult järelſõitwa kergeſõiduauto „W-90" poolt wiidi Paiſtu jaoskonnaarſti juurde. Wiimane aga nentis juba ſurma ja Aljaſte laip toimetati Wiljandi lahkamiskambriſſe.

Auguſt Aljaſte on pärit Wiljandiſt, ta elas Koidu tän. 20.

Pääle Aljaſte ſõitſid kaaſa weel kaks tööliſt, autoomanik Rumma ning juht Ewald Paltſer. Wiimane oli täieſti kaine. Tegemiſt näib olewat ainult puhtakujuliſe õnnetuſega. Teiſed kaaſaſõitjad wigaſtada ei ſaanud, ka auto on täieſti terwe.

Pensionikomisjon oli koos

Neljapäewal oli Wiljandis koos pensionikomisjon, kes waatas läbi kaks pensioniſeſoowijat iſikut. Adawere metſkonna metſawaht August Rebane, 50 a. wana, leiti olewat kaotanud oma tööjõust 40 protſenti — teda pensionile ei määratud. Sooſaare walla käſkjalg Mihkel Johanſon leiti olewat kaotanud oma tööjõuſt 60 protſenti ja tema määrati pensionile.

Riigiteenijate arſtiabi kindlustamiſe ſeaduſe paragrahw 8 põhjal waadati läbi ka Wiljandi kriminaalkomiſſor Herman Kruus, kellele peeti tarwilikuks pikemaajaliſt puhkeaega.

Tartu „Kalev" võistleb Viljandis

Laupäewal, 5. ja pühapäewal, 6. juunil wõiſtleb Wiljandis Tartu „Kalewi" meeſkond. „Kalew" on tunduwalt kõwem Tartu Klubiſt ja ſellepäraſt wõib loota, et „Kalewi" käſi ei käi nii halwaſti Wiljandis kui Tartu Jalgpalli Klubi oma möödunud laupäewal ja pühapäewal.

Laupäewal on Tartu „Kalewil" waſtaſeks „Tulewiku" jalgpallimeeſkond ja pühapäewal Wiljandi Jalgpalli Klubi. Wõiſtluſed algawad laupäewal kell 7 õhtul ja pühapäewal kell 6 õhtul ſtaadionil.

Spetsiaaltõrvikud Võidupühaks

Sakalamaa malewa päälik on pöördunud palwega maawalitſuſe poole, et maawalitſus määraks 55 krooni toetuſt 4. Wõidupüha pühitſemiſt korraldawale Wiljandimaa komiteele. Nimetatud ſumma eeſt tahetakſe muretſeda 7 ſpetſiaaltõrwikut, millega oleks wõimalik riigiwanema poolt ſüüdatud tuld edaſi toimetada kohtadele.

Laupäeval ja pühapäeval Tartu-Viljandi tennises

Homme, laupäewal ja ülehomme, pühapäewal, peetakſe Wiljandis linnawõiſtluſt tennises Wiljandi ja Tartu wahel. Wõiſtlus peetakſe Eeſti tennis-eſiwõiſtluſte tſüklis Wiljandi Tennisklubi ja Tartu Akadeemiline Tennisklubi wahel.

Läinud aaſtal katkeſtati wõiſtluſed Tartus ſeiſu juures 4:4, ſeſt hakkaſ ſadama wihma. Kuna wiljandlaſtel polnud wõimalik jääda Tartuſſe ootama kuiwa ilma, ſiis anti Tartule loobumiswõit. Igal juhul on oodata mõlema meeſkonna wahel taſawäärſt heitluſt.

Kuni täna hommikuni tartlaſed oma meeſkonna kooſſeiſu weel teatanud ei olnud.

Pummeldamisel kadus rahakott

Puieſtee tän. nr. 13 elutſew August Leier ilmus politſeiſſe kurtma oma häda. 31. mail ta pummeldanud reſtoran „Söbitus", kuid ſäält lahkudes leidnud, et temal on taſkuſt ära wõetud rahakott 55 krooni rahaga. Leier arwab, et keegi on temalt rahakoti warastanud.

Varas viis kella laualt

Hiire tän. 3 elaw Juuli Tarkiainen kaebas politſeile, et eile päraſtlõunal on tema korteriſt laualt ära warastatud hõbedaſt taſkukell, mille wäärtus 10 krooni.

Väike poksimine tänavanurgal

Kolmapäewal päraſt lõunat ſõitis mööda mis ſiis wigaſtas mootorit niiwõrd, et mootortur Joh. Männik, kelle elukoht Wiiratſi meiereis. Samal ſilmapilgul ilmus nähtawale Tartu tänawalt weoauto W-243. Weoauto juht oli nähtawaſti ſõitnud walekätt, mispäraſt mootorratur ei ſaanud enam mööda. Tekkis wäike kokkupõrge, mis-iſki wigaſtas mootorit niiwõrd, et mootorrattur oli ſunniſitud ſündmuſpaigalt lahkuma jalamehena. Männik ſüüdiſtab autojuhti walekätt ſõitmiſes.

Juhiseid lossivaremete kohendamiseks

Tartu ülikooli kunstiajaloo kabineti juhataja professor Karlingi juhatusi Viljandi lossivaremete restaureerimiseks ja säilitamiseks

SADULKATUSED TELLISKIVIST MÜÜRIDELE

Hiljuti käis Wiljandis Tartu ülikooli profeſſor Karling, kes on ühtlaſi ülikooli kunſtiajaloo kabineti juhatajaks, ning tutwus põhjalikult Wiljandi loſſiwaremetega. Kuna loſſiwaremed on wiimaſel ajal hakanud awaldama tugewaſti lagunemiſe ja wariſemiſe tunnuſeid, ſiis pöördus linnawalitſus juba möödunud aaſtal haridusministeeriumi poole paludes ſaata kohale aſjatundjat, kes nuriks loſſiwaremete ſeiſukorda ning ühtlaſi annaks nõu ja juhatuſt, kuidas loſſiwaremeid ſäilitada. Haridusministeeriumi ülesandeſ käiski profeſſor Karling kohapääl loſſiwaremetega tutwumas.

Nüüd on Tartu ülikooli kunſtiajaloo kabinett ſaatnud linnawalitſuſele pikema kirja, kus põhjalikult ſelgitatakſe, mida tuleb ette wõtta loſſiwaremete ſäilitamiſeks. Saadud juhtnöörid wõetakſe arweſſe loſſiwaremete parandamiſel ning aſutakſe juba kõige lähemal ajal tööle.

Eſialgſete kalkulatſioonide järele läheb loſſiwaremete reſtaureerimine ja parandamine maksma ümmarguſelt 10.000 krooni. Linnawalitſus kawatſeb teoſtaa parandustöid pikema aja keſtel, kuna tänawu tuleſſid teha waid hädapäraſed paranduſed, milleks linna eelarwes ette nähtud 500 krooni. Linnainſenerile on tehtud ülesandeks talwe keſtel kooſtada täpne tööde kawa, mis tuleks teoſtamiſele järk-järgult lähema kümne aaſta keſtel.

Profeſſor Karlingi arwates tuleb telliskiwiſt müüriſtiſ wiia katuſe alla. Muul müüriſtikul tulewad õnarused ſiluda ofaliidſeguſe ſiemendiga ning puhaſtada müürid lahtiſteſt kiwideſt. Müüridele tulewad ehitada n. n. ſadulkatuſed kaſ põletatud katuſekiwideſt wõi ſindliteſt. Katuſed tulewad tõrwata. Katuſed peawad olema ehitatud niiwiiſi, et nad katawad kogu müüriſtiku ulatudes weel üle ääre.

Miſ puutub põllukiwiſt ehitatud müüriſtikku, ſiis tulewad ka neudelt lahtiſed kiwid ceſtkätt kõrwaldada ja purunenud müür päält niipalju maha wõtta, kui kindel müür juba waſtu tuleb. Selle järele tuleb müür uueſti üles ehitada endiſele kõrgуſele ja katta päält kahekordſete murumätaſtega. Mättad tulewad aſetada müürile niiwiiſi, et alumiſel märtal oleks muld ülespoole ja päälmiſel allapoole.

Müüride parandamiſele aſudes tulewad esmajoones müürida kinni igaſuguſed augud ja õõneſtuſed, eriti maapinna läheduſeſt.

Nagu eeltooduſt nähtub, nõuab loſſiwaremete parandamine üsna täpſat ja põhjalikku tööd. Waremete reſtaureerimiſel on meil juba mõningaid kogemuſi, kuna ſuuremad tööd ſelleſ alal on toiminud Pirita klooſtri waremete reſtaureerimiſel. Nimetatud tööde tegemiſel pakkuſid lahkelt oma kaasabi Rootſi waſtawad eriteadlaſed. Olgu tähendatud, et ka Tartu ülikooli kunſtiajaloo profeſſor Karling kuulub Rootſi teadlaſte perre. Seni on ta loenguid pidanud üliõpilaſ ſakſa keeles, kuid eelolewal aaſtal hakkawat ta loenguid pidama juba eeſti keeles.

Klassiloterii teadaanne

Riigi 4. Klassiloterii III klassi

võitude väljamaksmine

algab Keskmüügikohas teisipäeval, 8 juunil ja kõigis teiſtes müügikohtades kolmapäeval, 9. juunil s. a.

IV kl. piletite ümbervahetamine

algab kõikides müügikohtades 2. juunil ja kestab 22. juulini s. a. Keskmüügikohast saadetakse IV klassi pileteid postiteel lunamaksuga ainult neile, kes oma III klassi vahetuspiletid ühes saatekuluga (25 senti) hiljemalt 10. juuliks on Keskmüügikohale ära saatnud.

Riigi rahaliste loteriide direktor.

Järelloosimisel naeratas õnn Viljandile

7000 krooni Eesti Panga Viljandi osakonna ametnike kollektiivile ja 5000 kr. äriteenijale H. Kõivale

Teatawasti korraldati praegu käimasolewa riigi klaſſiloterii 3. looſimine oſaliſelt uueſti, kuna looſimiſel oli tekkinud wiga. Sellel järelloosimiſel naeratas õnn Wiljandile, kuna kaks ſuuremat wõitu ſattuſid ſiia.

Wõidu 7000 krooni wõitis pilet nr. 4999 punane, mis müüdud Eeſti Panga Wiljandi oſakonnaſt. Pileti omanikuks on Eeſti Panga ametnike kollektiiw, milles kokku 30 iſikut. Mängiſid piletiga eranditult kõik pangaametinkud ja Eeſti Maapanga kohapäälne eſindaja. Kui maha arwata ſeaduſlikud protſendid, ſaab iga oſanik 185 krooni.

Wõidu 5000 krooni wõitis pilet number 11.038 punane, mis müüdud Wiljandi Majaomanike ühiſpangaſt. Piletiraamatu omanikuks on oma ſamas majas aſuwa M. Kõiwa rohu- ja wärwikaupluſe ärijuht Heino Kõiwa, kes tähendatud raamatuga mänginud kaaſa juba 1. riigi klaſſiloteriiſt pääle. Siis wõitis ta raamatuga 100 krooni. Nüüdſel looſimiſel, mil juhtus äparduſ, oli ta wõitnud raamatuga 36 krooni, järelloosimiſep tuli aga raamatule poolemiljoniline wõit. Mis hr. H. Kõiwa wõiduſummaga pääle hakkab, ſeda ütleb ta weel iſegi mitte teadwat.

Riigi klaſſiloterii 3. klaſſi täiendawal looſimiſel wõeti 1. päewal wälja rida ſuuremaid wõite. Tänaſe päewa wõitudena jäid looſirattaſſe weel kaks 3000-krooniliſt wõitu. Seega liitub automaatſelt ühele 3000-krooniliſele wõidule ka 10.000 krooni ſuurune preemia.

Eilſel looſimiſel langeſid ſuuremad wõidud järgmiſtele piletitele:

7000 kr. — 4999 punane, 5000 kr. — 11.038 punane, 1000 kr. — 18.111 kollane, 1000 kr. — 31.408 kollane, 1000 kr. — 32.778 kollane, 1000 kr. — 41.318 punane, 500 kr. — 609 punane, 500 kr. 6550 punane, 500 kr. 13.829 ſinine, 500 kr. — 24.940 punane, 500 kr. — 42.015 punane.

Kordamisõppused tagavaraväelastele

Allohvitserid kutsutakse teenistusse 8. juunil ja reamehed 12. juunil

Sõjaliste teadmiste täiendamiſeks kutſuti eilſeſt alates kordamisõppuſtele reſerwohwitſere, kes on arwatud Tallinnas aſuwa Kalewi pataljoni ja Wiljandis aſuwa Sakala Partiſanide pataljoni kooſeiſu. Ohwitſeridele järgnewad 8. juunil allohwitſerid ja 12. juunil kapralid ja reamehed. Tagawarawäelaſed jääwad õppuſtele eelnimetatud wäeoſadeſſe kuni 22. juunini.

Wiljandi-Pärnu ſõjaringkonnas kutſutakſe õppuſtele Wiljandi linn ja maakonna tagawarawäelaſed jalawäeſt. Harju ſõjaringkonnaſ tulewad õppuſele Tallinnas 5. ja Kopli politſeijaoskondades elawad tagawarawäelaſed jalawäeſt, pääle ſelle weel Harjumaalt kümneſkonnaſt wallaſt. Pääle nende kutſutakſe õppuſtele weel teataw arw eriwäeliikide tagawarawäelaſi famadeſt piirkondadeſt. Kõigile kordamisõppuſtele kutſutud tagawarawäelaſtele on koju kätte ſaadetud waſtawad kutſelehed.

Pääle ſõdurite wõetakſe ſamadeſt piirkondadeſt õppuſte ajaks ſõjawäe kaſutada ka weel teataw arw hobuſeid, wankreid, jalgrattaid, mootorrattaid ja Wiljandiſt ka üks ſõidnuto. Omanikele makſetakſe nende eſemete eeſt taſu ſeaduſes ettenähtud määral.

Wiljandis koguneſid reſerwohwitſerid juba eile hommikuks ja õhtul oli linnas liikumaz hulk uutes mundrites reſerwohwitſere, kes üleöö tſiwiliſikuteſt olid muutunud ſõjameesteks.

Kuna Tallinnas wõetakſe reſerwwäelaſte õppuſele 1908.—1913. aaſta mehed, ſiis Wiljandimaal on reſerwwäelaſi kokku kutſutud laiemas ulatuſes, nimelt kõik 1905. aaſtal ja päraſt ſeda ſündinud reſerwwäelaſed.

Vaimulik laulupäev läheneb

Viljandimaa waimulikust laulupäevast võtab osa 26 koori 900 lauljaga

Eſimene Wiljandi waimulik laulupäew peetakſe teatawasti ületulewal pühapäewal, 13. juunil 1937. a. Wiljandi maakirikus. See laulupäew kujuneb kindlasti ſuuremaks, kui üksi ſeni Wiljandis wõi Wiljandimaal peetud waimulik kontſert wõi laulupidu. Laulukoore laulupäewaſt oſawõtuks on üles antud mitte ainult Wiljandimaalt, waid ka wäljaſpoolt Wiljandimaa ja tema naabermaakonna piire. Koguſummaz on ennaſt laulupäewaks registreerinud 26 laulukoori 900 lauljaga. Laulupäewa algus on 13. juunil kell 4 päraſt lõunat Wiljandi maakirikus. Laulupäewale pääſeb laululehtedega, mis maksawad 50 ſenti.

Laulupeawa jõnalijes osas on tegew Wiljandimaa proaſt Jaan Lattik. Solistideſt eſinewad bariton W. Weigart („Eſtoonia" ooperiſt) ja orelil Priit Ardna. Laulu juhatawad kõſter-organiſtid H. Kapp Suure-Jaaniſt, K. Tuwike Helmeſt ja W. Rehfeldt Piliſtwereſt. Kontſertkawa on wäga rikkalik ja mitmekeſine. Kawas on nii Eeſti kui Soome waimulikke heliteoſ.

Kooride ülesſeadmiſeks ehitatakſe maakiriku kooridele, oreli ette, aſtmed lauljatele. Wõib arwata, et koorilaul juures kirikus kõlab wõimſalt ja kaaſakiskwalt. Huwi eelſeiſwa waimuliku laulupeo waſtu on ſuur ja waimulikuks laulupeoks ſaabub Wiljandiſſe waimuliku muuſika jõrn kogu kodumaalt.

Kes oli süüdi kokkupõrkes?

Taſuja puieſteel nr. 2 elaw Marie Laur kaebas ameriwõimudele, et temale kuuluwa takſoauto „W-21" ja Wiljandis elawa Madiſoni weoauto wahel on olnud kokkupõrge. Kõpu teel, Raudna poe ees. Sääljuures on takſoauto ſaanud wigaſtuſi 10 krooni ulatuſes. Takſoauto on juhtinud Arnur Utt. Marie Laur palub ameriwõimu wälja ſelgitada, kes oli ſelles kokkupõrkes ſüüdi ning tekkinud kahjud panna ſüüdlaſele.

Tegi autoga omavoliliſelt sõitu

Takſoauto W-21 juht Arnur Utt tegi politſeis järgmiſe awalduſe: 1. juunil wõrnud Jaan Laur omawoliliſelt tema auto ja teinud ſellega 10 minutit ſõitu Tallinna tänawal. Päälegi polewat Lauril auto juhtimiſeks luba.

Jõululaupäevane seiklus jalgrattaga

Jõulupühade laupäewal möödunud aaſta. oli jalgrattal Wiljandiſſe pühade jiſeoſtuſid tegema tulnud Holſtre walla mees Tõnis Wäſtiſſon. Linnas ta oli oſtnud liha, pränikuid ja ka wiina ning piirituſt ja ſääljuures oli ta ſaanud määri ka ennaſt parajaſti pühadekohaſelt auru alla panna. Linnas ſai ta kokku ühe tuttawa noormehe Elmar Rabaga. Nendega liitunud ka teeſi Johannes Luts, kes kohtu poolt warem karistatud warguſte päraſt. Mehed koos läinud „Seaſaare", jättes Wäſtiſſoni naiſterahwatüüpi jalgratta ühes pääleköidetud kompſudega eeskotta. Milleaipäraſt Wäſtiſſon pole meeſtega tahtnud kõrtſis ſeltſida, ainates midagi halba, nagu päraſt tõendab ja tuikunud uueſti tänawale. Ratas jäänud unuſtuſſe. Tallinna tänawal on mehe ſinni nabinud aga kordnik, kuna ta oli olnud juba liiaks joobnud ja toimetanud ta politſei areſtimaija wälja magama, kuhu jäännd õhtuni. Säält wabanedes otſinud ta oma ratаſt wallamaja hoowiſt, arwates, et jee ſinna jäänud. Ratаſt mitte leides mees läks abi otſima kriminaalpolitſeiſſe.

Wahepääl oli heliſtatud „Põllumeeſte Kodust" kellegi urojuhi poolt kriminaalpolitſeiſſe, et ſääl keegi mees praaliwat, et ſaanud imeodawaſti oſta jalgratta. Raba rääkinud kriminaalametnikule, et ratta pantinud Lutſule Wäſtiſſon kümne krooni eeſt. Hiljem Luts läks rattaga minema, kuid Rabal hakkaſ millegipäraſt piinama ſüdametunnistus ja läks kriminaalpolitſeiſſe, awaldas, et juttratta pantimiſeſt ei olewat olnud õige ja ratаs olewat arwatawaſti ſaadud warguſega. Lutſu aga enam ei leitud, alles hiljem ſelgus, et mees oli ratta omakorda edaſi müünud Muſta reel elutſewale ſaewumeiſter Raidile 10 krooni eeſt ja ſäält ratаs oli kellegi kolmanda iſiku kaudu rännanud Pärnu.

Nimetatud rattaloo aſjus Raba ja Luts andſid nüüd waſtuſt ringkonnakohtus. Wäſtiſſon oli eſitanud nende waſtu ka tſiwiilnõudmiſe 46 kr. 70 ſnt. ſuuruſes ſummas. Kohtus kaebealuſed ajawad ſegaſt juttu ratta kadumiſeſt. Lutſ tõendab, et ratta oſtnud ta Rabalt, kes ſelle enne ſeda olewat oſtnud Wäſtiſſonilt jne. Raba räägib waſtupidiſt, Wäſtiſſon aga eitab ſelliſeid tehinguid. Kohus aſja arutades leidis kaebealuſte ſüü rattawarguſes olewat kindlaks tehtud ja karistaſ Johannes Lutſu 33 a. wana, kui wana retſidiiwiſti üheaaſtaſe wangiſtuſega ja Elmar Rabat, 2 4a. wana, kolmekuuliſe wangiſtuſega.

Setupoisi seikluste lõpp

Käesolewal kewadel ſeikles Põltſamaa ümbruſes ſetupoiſs Nikolai Sadam, kes ametilt kalſufaupmees. Sadam oli ſaanud oma tädimehelt Arulalt, kes elab Jõgewal, koorma nõuſid kaltſude waſtu wahetamiſeks, kuid mingil moel poiſs „pummeldanud" nõud maha ilma, et oleks räbalaid waſtu tuua olnud. Sadam jäi oma hobuſega peatama Põltſamaa ümbruſeſſe ja hobuſe jõõki hakkaſ hankima wõõraſteſt panipaikadeſt. Nii waraſtaz ta Uue-Põltſamaa walla ſekretäril Jaan Juhajool kuuri alt kõri rukkijahudega, mille hobuſele oli jõudnud ära jõõta. Sadam tunniſtas pika puiflemiſe pääle end warguſes ſüüdi ja andis ka wälja tühja kõri. Ta wõeti wahi alla ja ſaadeti jaoskonnakohtuniku korralduſſe.

Kas mürgitamisekatse või haigus?

Kriminaalpolitſeile awaldas Adawere metſaülem Heinrich Rikk, et tema 2 ja poole aaſtaſe pojale Rein Rikkile olla antud ſiſſe mingit kanget wedelikku, millеſt lapſe keel põletatud. Aſjaſ kahtluſtas ta ühte oma ametnikkude abikaaſadeſt, kellega waenus. Põltſamaa jaoskonnaarſt aga arwas, et lapſ põeb kewadel laſte juures ſageli ettetulewat ainetwahetuſe haigуſt, mille tunnuſeks ongi haawakeſed keelel ja ſeega ei ſaa olla regemiſt mürgituſe katſega.

Naiskodukaitse suvepäev Paistus

Naiskodukaitse Sakalamaa ringkonna suvepäew korraldatakse pühapäewal, 6. juunil Paistu eskadroni jaoskonna piirkonnas.

Suvepäewast osawõtjad kogunewad hommikul kella 10 Paistu rahwamaja juure. Kell 11 on Paistu rahwamājas kõnekoosolek, kus esineb riikliku propagandatalituse kultuurosakonna sekretär prl. Erika Wiirsalu: „Naiskodukaitse ülesannetest rahwuskultuurilise töö alal".

Kella pool 3 toimub kirikus kontsert-jumalateenistus ja aktus. Jutlustab Paistu õpetaja M. Waher, esinewad naiskodukaitse Wiljandi jaoskonna laulukoor ja solistid. Jumalateenistust kaunistab Wiljandi malewkonna pasunakoor.

Suwepäewal toimub ka teenetemärkide wäljaandmine naiskodukaitse liikmeile.

Paistu kihelkondlik võidupüha pidustused Tuhalaanes

Eelolewa Wõidupüha pidustuste üldkorraldus Paistus wõttis endale kohalik kaitseliidu malewkond. Hiljutisel malewkonna juhtide nõupidamisel otsustati kihelkondliku ulatusega pidustused korraldada ühiselt iga aasta ise kohas, et sellega muuta pidustused ulatuslikumaks, sisult wõimsamaks ning massilisemaks. Käesolewal aastal toimub ühine Wõidupüha pühitsemine Tuhalaanes, kus celtööde tegemiseks on juba tööle rakendanud Tuhalaane ükskrühm ja seltkondlikud organisatsioonid päälik Eegi juhtimisel.

Pidustused algawad Wõidupüha õhtupoolel toimuwa paraadiga Tuhalaane spordiplatsil, millest osa wõtawad kaitseliit, noorkotkad, tuletõrje ja teised seltkondlikud organisatsioonid. Pärast paraadi on wabaõhu-jumalateenistus. Teenib malewkonna waimulik, õpetaja M. Waher. Sellejärele minnakse ühises rongikäigus Loivsulmäele tuleplatsile, kuhu ratsakaitseliitlased toowad Pahwerest sinna tooduud tule tõrwikutega koos Riigiwanema läkitusega. Tule juures järgnewad ettekanded kohalikult laulukoorilt ja tegelastelt ning päewakohane kõne.

Kaitseliidu pidu ja loterii Paistus

Pühapäewal, 13 juunil toimub Paistu rahwamajas kohaliku kaitseliidu malewkonna loterii loosimine, millele järgneb malewkonna aastapäewa-pidu.

Heinrich Lauri lahkumise puhul

Seltskondlik koosviibimine endise Viljandi maavalitsuse esimehe auks pühapäeva õhtul Põllumeeste Seltsis

Pühapäewal, 6. juunil kell 6 õhtul toimub Wiljandi Eesti Põllumeeste Seltsi saalis seltskondlik koosviibimine maawalitsuse esimehe Heinrich Lauri auks tema lahkumise puhul Wiljandist. Heinrich Lauri, kes juba nädala keskel sõitis Wiljandist Tartusse, et asuda uuele teenistuskohale Tartu maawalitsuse esimehena, tuleb seltskondlikkude organisatsioonide ja omawalitsuste esindajate kutsel pühapäewaks tagasi Wiljandisse, et wõtta osa tema auks korraldatawast koosviibimisest. Pühapäewal antakse Heinrich Laurile organisatsioonide poolt üle ka wastaw mälestuskink Wiljandist lahkumise puhul.

*

Heinrich Lauri asus Wiljandi maawalitsuse esimehe kohale 1921. aasta sügisel ja juhtis wahetpidamata seda ajutust ligi 16 aastat. Wabariigi walitsuse otsusel tuli tal nüüd asuda Tartu maawalitsuse esimehe kohale, kus tunti tarwidust wilunud juhi järele.

Kuusteistkümmend aastat tagasi, kui Heinrich Lauri tuli Wiljandisse, oli Wiljandi ja Wiljandimaa temale wõõrad ja tema wõõras neile, kuid kiiresti kohanes ta siin ja wõitis ruttu endale poolehoiu wäga laialdastes ringkondades. Sel ajal, mil kees äge poliitiline wõitlus erakondade wahel, ei olnud jugugi kerge saawutada kõigis ringkondades lugupidamist ja poolehoidu nii oma otsekohelte ülesannete täitmisel kui ka seltskondlikus töös, sest igat su sammu püüti mõista wõoriti, igat algatust ja tööd lasta paista halwas walguses. Kuid selleski olukorras oskas Heinrich Lauri kiiresti läbi lüüa igat alal, nii et temale kui inimesele, ausale ja korralikule omawalitsusjuhile ja seltskonnategelasele ei wõinud keegi midagi ette heita. Wõib öelda, et kui Heinrich Lauril oli poliitiline wõitluse ajastul poliitilisi wastaseid, siis ei olnud tal ometigi isiklikke wihamehi. Ja nüüd, kus Heinrich Lauri lahkub temale armsaksjaanud Wiljandist, leiab ta kinnitust

jellele wäitele üldises siiras lugupidamisawalduses, mis talle osaks saanud ja weelgi osaks saab.

Kindlakäelise, kuid õiglase ülemana teenis Heinrich Lauri mitte ainult üldist lugupidamist, waid ka tõsist armastust kogu maawalitsuse ja tema ajutuste laialdase teenijaskonna poolt. Samasuguse tõsise lugupidamise ja austusega juhtusid temasse ka kõik Wiljandimaa omawalitsuste ja koolide tegelased, kellega Heinrich Lauril 16 aasta jooksul oli wäga palju kokkupuuteid, kellega tuli lahendada wäga mitmesuguseid küsimusi — häid ja halbu. Saates oma endist ülemat kuni maakonna piirini ja jättes temaga Emajõe sillal jumalaga, on paljude maawalitsuse ametnikkude palgetelt weerenud alla pisarad. Ega see olnud teeslemine, waid tõeline kahjutunne, et tuleb lahkuda õiglasest peremehest ja sõbralikust inimesest, kellega pikkade aastate jooksul rühmatud ühiselt teha tööd. Lahkumisel tuleb kõige reljeefsemalt nähtawale see, kuidas hinnatakse inimest, kellest tuleb lahku minna.

Heinrich Lauri ei olnud siin aga ainult ametnikuks, kes 16 pikka aastat täitis truult oma otseseid ametikohuseid omawalitsuse juhina. Temal tuli alguses pääle töötada ka wäga palju seltskondlikkudes organisatsioonides. Suurematest organisatsioonidest, kus Heinrich Lauri oli juhtiwalt tegew, tuleb kõigepäält nimetada Wiljandi Eesti Põllumeeste Seltsi, mida ta esimehena juhtis palju aastaid; siis Kaitseliidu Wiljandimaa malewat, kus H. Lauri oli samuti juhtiwal kohal malewapääliku abina, edasi Jsamaaliitu ja lugemata hulka teisi wähemaid organisatsioone kohapääl, kus ta tööras kaasa suure energiaga. Wälisaspool Wiljandit juhib H. Lauri juba rida aastaid Eesti Maaomawalitsuste Liitu, mille esimeheks ta on. Wiljandi Eesti Põllumeeste Selts ja temaga ühenduses olewad laialdased ettewõtted, milles H. Lauri igal pool nii wõi teisiti tegew, on arenenud ja suureks kaswanud tema silma all. Põllumehed oskawad wääriliselt hinnata seda tööd. Ka kaitseliit ei ole nõudnud wähe tööd, kuid H. Lauri ei ole tööd kartnud, waid ta on seda teinud kõikjal tõsise andumuse ja energiaga. Lahkudes Wiljandist ja asudes tööle uuel, sama laialdasel ja wastutusrikkal tööpõllul, wõib H. Lauri täie rahuldustundega tagasi waadata oma siinsele wiljakale tööle.

Wiljandi maa ja linn, saates nüüd Heinrich Laurit tema uuele teenistuskohale, ütleb temale tõsiist tänu siin 16 pika aasta jooksul tehtud töö eest ja soowib temale kõige paremat õnne ja edu uuel kohal ja uues wastutusrikkas töös.

J. L.

Alevielanikele metsamaterjale

Suure-Jaani kodukaunistamise komitee oma ülewaates komitee senisest tegewusest märgib, et alewis on wäga wiletsas olukorras aiaplangud. Ulute aiaplankude soetamist takistawat aga asjaolu, et metsamaterjalide hinnad on wäga kõrged ning alewielanikud ei jõua tarwematerjali osta. Komitee awaldas soowi, et ka alewielanikele hakataks müüma metsamaterjali riigimetsast taksihinnaga.

Sarlak Heimtalis

Heimtali wallas Torimu talus on haigestunud 3-aastane Helga Koorits sarlaki.

Varastati tsementkivipress

Soosaare wallas Paenaste asunduses elutsew põllutööministeeriumi asundusameti ehitustööde juhataja Meinhard Söödor awaldas politseile, et temal tööde juurest warastatud ära üks tsementkiwide press. Kahju 20 krooni.

Värvimise kursus Õisus

Õisu kodukaunistamise komitee korraldusel toimub eelolewal pühapäewal Sultsi alewikus koonete wärwimise kursus, millest osawõtt on wõimaldatud kõikidele.

Võisiku mehe kallis uinak

Wõisiku walla mees J. K. wiibis neil päewil linnas, kus ei unustanud ära teha ka wäikest napsu. Sõites Wiljandist mööda Werilaske teed wälja, tundis korraga wäsimust ja umbes 9 km Wiljandist heitis tee äärde magama. Ärgates leidis mees, et keegi on wahepääl rewideerinud tema taskuid ja ära wõtnud peenrahakoti 4 kr. rahaga ning kuldsõrmusega. Jalgratta küljes asuwast portfellist oli läinud kadunud lõhnaõlipudel, hambapasta ja kaks paari sokke.

Nii läks Wõisiku mehe uinak maanteekaldal maksma kokku 28 kr. 35 senti.

Jaan Põldra 60-aastane

7. juunil saab Põltsamaa kooli- ja seltkonnategelane Jaan Põldra 60 aastat wanaks. Juubilari austamiseks korraldawad kohalikud seltskondlikud organisatsioonid pühapäewal, 6. juunil linna algkooli saalis wastawa austusaktuse, millele järgneb Põllumeeste seltsi saalis kooswibimine.

Jaan Põldra, endise nimega Peterson, põlweneb tuntud Holstre Petersonide kännust, sündinud 1877. aastal Holstre wallas wäikekoha omaniku pojana. Kooliz käinud Pirmastu wallakoolis, Paistu kihelkonnakoolis ja Tartu õpetajate seminaris, mille lõpetas 1896. a. Selle järele oli 3 aastat Pilistwere kihelkonnakoolis õpetajaks ja alates 1896. aastast Põltsamaa algkooli juhatajaks. 1917. a. asutas koos teiste kohalikkude tegelastega Põltsamaa gümnaasiumi, milles oli ka esimene juhataja.

Jaan Põldra tegewus ei ole kaugeltki piirdunud ainult koolialal. Teda on jätkunud wäga suurel määral seltskonnategewuseks ja Põltsamaale asumise aastal waliti tema kohaliku Põllumeeste seltsi juhatusse ja mõne aasta pärast selle esimeheks. Juubilari juhtimisel asutati Põltsamaa ühispank 1910. a., mille esimeheks ja juhatajaks on tema alguseşt tänini. Põllumeeste seltsist wõrsuşid kohalik ja rida ümbruskonna põimaühinguid, millede asutamise juures juubilar tegew oli. Ka omawalitsustegewuseşt on juubilar energiliselt osa wõtnud. Oli rida aastaid Wiljandi maakonna nõukogu esimeheks, Põltsamaa alewi- ja hiljem linnawolikogu juhatajaks jne. Suure osa oma energiast on juubilar pühendanud ka ühistegewusele. Ühistegelisel alal tema tegewus ei piirdu ainult kohapääl. Tema on pikemat aega Eesti Rahwapanga ja ühistegelise liidu nõukogu

liige, waltud ühistegewuskotta. Tubli isamaalasena ja hää tõnemehena on tema südilt kaasa löönud ka kaitseliidu ja isamaaliidu organisatsioonides juhtiwatel kohtadel.

Kui tublile koolimehele, seltkonnategelasele ja hääle sõbrale ning lugupeetud inimesele saadawad Jaan Põldrale tema tähtpäewal need paljud, kes temaga siin wõi teisal kokku puutunud, südamlikke terwitusi ja soowiwad temale weel palju ilusaid ja õnnelikke päewi.

Ei kinnitatud ehitusplaani

Tääksi wabatahtlikul tuletõrje ühingul on kawatjus teostada juurdeehitust oma seltsimajale Tääksis. Selleks esitati wastaw ehitusprojekt teedeministeeriumile kinnitamiseks. Nüüd on teedeministeeriumi ehitusjärelwalwe inspektuurilt projekt kinnitamatult tagastatud ehitusplaanis esinewate puuduste pärast. Ühekş puuduseks on märgitus asjaolu, et elukorterite trepp on plaaniş ette nähtud ühine awalike ruumide trepiga.

Tabati aidavaras

Kohtuwõimude korraldusel wahistati ja paigutati wanglasse Mustlal elutsew August Soots, 33 aastat wana. Teda süüdistatakse ühes suuremas aidawarguses.

Nimelt rungiti walewõtmega Holstre walla Sumbaku talu aita 17. aprillil, kust äri wiidi umbes 350 kg nisu, 30 kg puhastatud linu ja soolatud sealiha. Omanik August Tuft hindas oma kahju 125 kroonile. Juurdlusel selgus, et warguse on toime pannud August Soots, kes müünud osa warastatud kraami ühele Wiljandi wäikekaupmehele.

Spordipäev Tääksis

Pilistwere spordiselts „Noorus" korraldaş pühapäewal Tääksiş suuremad spordiwõistlused.

Wõistluse tehnilised tulemused olid järgmised: 100 m. jooks 1. Toomsalu (P.) 12,3 sek. 2. Tekko (P.) 12.9 sek. 3. Mitri (T.) 13,2 sek. Kaugus: 1. Mitri (T.) 5.48 m. 2. R. Kalm (Kõo) 5,48 m 3. Tekko (P.) 5,42 m. Kolmikhüpe: 1. Talwi (Põhjaka) 11,37 m. 2. Mitri (T.) 11,02 m. 3. Tekko (P.) 10,92 m.

Jalgrattasõidus, kusjuures sõidumaa pikkus oli 10 kl., tuli esimeseks Nikolai Koobas (Kabala) aeg 18,25,5 m. 2) Wold. Koobas (Kabala) 19,46 m. ja 3) Arnold Rohtla (Kõo) 20,13 m. Sõidumaaks oli wäga raske mägine maastik.

Järgmisena demonstreeris maakonna meister Martin kõiki wõimalikke ujumiswiise ja uppujapäästmist.

Lõpuks peetud wõrkpalliwõistlused wõitis Pilistwere spordiselts „Noorus" 1. meeskond, 2. jäi Põhjaka 1. meeskond ja kolmandaks Tääksi meeskond. Õhtul oli kohalikus rahwamajas pidu, kus pilistwerelased mängisid K. Korweti näidendit „Hürekõnnu peigmeheb".

Kõpu haridusselts 30-aastane

Mõningaid jooni ühe elujõulisema Suure-Kõpu maaseltsi inimeapikkusest tegevusest

PÜHAPÄEVAL SUURE-KÕPUS JUUBELIPIDUSTUSED

15. aprillil 1937. a. möödus 30. aastat selleşt, kui Kõpu haridusselts sai alguse tolleaegsete kohalike seltskonnategelaste algatusel. Asutajateks liikmeteks olid: S.-Kõpu wallakirjutaja Andres Loorits, Kõpu kihelkonnakooli õpetaja Jaan Rosental, Taki kooli õpetaja Jaan Rinaldi, kellasepp Johan Rosental j. t. Juba eelmisel, s. o. 1906. aastal oli põhikiri saadetud kinnitamisele, ent tema nime „Edulaste ühisus" ja weel mõne muu puuduse tõttu ei kinnitatud põhikirja esitatud kujul. Siis täiendati põhikirja ja seltsi nimeks pandi „Kõpu Nooreşoo ühisus". See parandatud põhikiri kinnitati Liiwimaa guberneri poolt 22. märtsil 1907. a.

Esimeesse juhatusse waliti esimeheks Andres Loorits, esimehe abiks Hendrik Meet, kirjatoimetajaks Jaan Rosental, abiks Jaan Rinaldi, kassahoidjaks Johan Rosental ja abiks Julie Siiman.

Seltsi tegewus alguseşt pääle oli õige intensiiwne, palju noori ja wanu tegewushimulisi koondus uue seltsi ümber. Samal aastal kutsuti ellu seltsi segakoor ja meeskoor Johan Ojakäära juhatusel. Aasta jooksul meeskoor õppis ära 35 laulu ja segakoor 13 laulu. 1907. a. aruandest nähtub, et ühisus on pidanud 18 juhatuse koosolekut ja 8 üldkoosolekut. Pea alati esinesid kohalikud tegelaşed üldkoosolekutel kõnedega mitmesugustelt aladelt, küll terwishoiu, hariduse, põllumajanduse, moe- ja rõiwastuse jne. alalt, korraldati pidusid ja perekonnaõhtuid. Pidudest järele jäänud raha eest osteti algul 218 raamatut, milledele ühisuse liikmete poolt weel juure kingiti 73 raamatut ja oktoobrikuul 1907. a. awati raamatukogu lugemiseks. Umbes samal ajal kerkis üles ka seltsimaja ehitamise küsimus, seşt endine magasiait ei täitnud oma ülesannet selles suhtes. Koguti raha, ent ehitamise mõte ei saanud teoks, tehti waid magasiaita näitelawa ja muud hädatarwilised esemed. 1918. aastal siiski pandi alus rahwamaja kapitalile. Pandi sellekş otstarbekş 500 rubla hoiule ja otsustati iga peo sisseteluleşt 50 protsenti sinna juure lisada. See kapital on kaswanud kuni tänini ning seişab praegu Suure-Kõpu wallawalitsuse käsutuses, kelle käes ka rahwamaja ehitamise algatus.

Eesti wabariigi algupäewil, mil kõikide seltside ja ühingute põhikirjad uuesti registreeriti, parandati ja täiendati ka Kõpu Nooreşoo ühisuse põhikirja ning kinnitati uue nimega „Kõpu haridusselts" ,misjuguşe nime all ta tänini töötab. Kauemat aega seltsi esimeesteks on olnud end. wallakirjutaja Andres Loorits ja praegune 6-kl. algkooli õpetaja Jaak Laane.

Praeguses seltsi juhatuses on esimees Johan Kütt, abi Johan Rannap, kirjatoimetaja Hilda Waader, abi Arnold Org, kassapidaja Karl Mättik, abi Emma Laane. Rewisjonikomisjonis: Märt Meet, Jaan Osi ja Meta Maaten.

30 aasta wältel on seltsile kogunenud waraşid praeguşe himangu järele umbes 3500 kr. wäärtuses. Seltsi raamatukogu, milline 1925. a. kwalikuks raamatukoguks ümber muudeti, sisaldab praegu 2057 köidet. Eriti wiimaşel ajal on rohkesti juure muretşetud uuemat kirjandust, mille hulgas leidub nii oma kui ka teiste maade tähtşamate kirjanikkude tööd. Wiimaşel ajal on peaaegu kogu seltsi puhas sissetulek ära kasutatud uuema kirjanduse muretşemiseks, lisaks sellele weel toetused. Raamatukogu korraldamiseks on seltsi poolt walitud raamatukogu toimkond, kuhu kuuluwad: Georg Janno, Johan Rannap ja Hilda Waader. Toimkonna ülesandeks on raamatukogu järelwalwe, uute raamatute muretşemine koos kogu juhatajaga jne. Pääle raamatukogu omab selts weel kenakeşe kogu muusikariistu, nootidekogu, hulk näidendeid, igasuguseid rekwisiite jne.

Seltsi juures juba tema alguseşt pääle töötab segakoor 25—30 lauljaga, kes peagu igaşt tähtşamaşt laulupeoşt osa wõtnud. Segakoori juhatab S.-Kõpu algkooli juhataja Wiktor Koow.

Oma 30-aastaşe tegewuse tähistamiseks selts wiimaşe pääkoosoleku otsuşe kohaselt korraldab pühapäewal, 6. juunil juubelipidustuşed ,alates kell 3 p. l. S.Kõpu algkooli pargis waimulikku talituşega kirikuõpetaja G. Küla poolt. Waimulikku talituşt kaunistab puhkpillide orkester. Awasõna ütleb seltsi esimees J. Kütt, seltsi kroonikaşt kõneleb Jaak Laane. Kõnelema on palutud ka wäljaşpoolt seltsi waremaaegseid energilişi tegelaşi. Järgnewad terwitused teistelt organisatsioonidelt. Pääle aktuse on korraldatud ühine eine seltsi liikmeile ja kutsutud wõõrastele.

Sama päewa õhtul kell 9 korraldataksе rahwamajas pidu. Kantakse ette A. Mälgu „Jsade tee". Lawastajaks on „Ugala" näitejuht E. Tinn, dekoraator A. Oja.

Üldlaagri korraldamiseks toetust

Noorte Kotkaste Sakalamaa malewa ştaap on saatnud Wiljandi maawalitsusele kirja, milles palub määrata malewale rahalişt toetuşt. Nimelt korraldab malewa Õisu Jõeorus 25. juunişt kuni 1. juunili 7-päewaşe üldlaagri ühes wanemate juhtide harjutusega, mis nõuab malewalt erakorralişt kulu.

„Põllumajandus" nr. 21

on tänase lehega kaasas kõigile „Põllumajanduse" tellijaile.

Windsori hertsogi pulm

Säravas päikesepaistes pandi paari Windsori hertsog ja Wally Simpson

Tourist, Prantsusmaalt teatatakse:

Windsori hertsogi ja Wally Simpsoni laulatus neljapäewal toimus särawas päikesepaistes. Montes' lehwisid Inglise, Ameerika ja Prantsuse sipud. Conde lossi juure toowatel maanteedel walwasid 120 Prantsuse politseinikku, 2 Scotland Yardi ametnikku ja kõik kohalikud metsawahid, et taistada uudishimuliste woolu lossi. Neist walwuritest oli aga wähe ja tuli saata abijõude. Paljud kawalamad püüdsid lossi pääseda Indre jõge mööda. Nad sõitsid paadiga kuni lossi kohale, fest wiimane asub jõest 100 meetri kaugusel.

Pulmad toimusid lihtsuse tähe all. Mõrsja soowil oli kirik kaunistatud paljude lilledega. Riietamises domineeris n. n. „Wallyse sinine". Mõrsja kandis sinist pruutkleiti ja sinna juure sinist ölgkübarat. Windsori hertsog kandis musta kuube, tumekollast westi ja halli kaelasidet.

Alul laulatati noorpaar Montes'i linnapää poolt kodanliselt. Sellejärele sirdus noorpaar kõrwalolewasse muusikasaali, kus toimus kiriklik laulatus. Samal ajal saabus ohale ka suur lillekimp Prantsuse pääministrilt Leon Blumilt.

Kell 18.03 lahkus abielupaar Conde lossist, et sõita raudteejaama. Kogu tee palistasid teeweeri suured rahwahulgad, kes noorpaari terwitasid waimustatult. Olgu tähendatud, et juba öö enne laulatust weetsid paljud uudishimulised Conde lossi läheduses telkides.

Feldmarssal Blomberg Roomas

Feldmarssal von Blomberg ja Mussolini kaalusid Franco võiduvõimalusi

Saksa sõjamanister feldmarssal von Blomberg saabus kolmapäewal kell 13 Litorio lennuwäljale, kus teda olid terwitamas Mussolini, wäminister krahw Ciano, marssal Badoglio ja teisi kõrgemaid aukraadide kandjaid. Kell 16 wõeti Saksa sõjaminister wastu kuninga poolt.

Täiendawalt teatatakse Roomast, et feldmarssal von Blomberg wõeti teisipäewal wastu kuninga ja Mussolini poolt. Kuninga jutuajamine Saksa sõjaministriga kestis ligi tund aega. Nõupidamine Mussoliniga, millest wõttis osa ka wälisminister krahw Ciano, kestis üle tunni aja. Kuuldawasti olewat sellel nõupidamisel arutatud Rooma-Berliini telje seisukorda sõjawäelisest seisukohast. Olewat kaalutatud ka Hispaania seisukorda ja kindraal Franco wõiduwõimalusi päämiselt tehnilisest seisukohast.

Pingutused olukorra lahendamiseks

Seisukord on küll raske, kuid mitte lootusetu

Londonis kestawad praegu jõupingutused tekkinud terawa olukorra lahendamiseks Hispaania asjus. Kuna Itaalia ja Saksamaa on tõmbunud praegu ajutiselt tagasi mittewahelesegamise merekontrolli teostamisest, siis püütakse neid uuesti tõmmata tagasi nimetatud ülesannete täitmisele. Seda kergendab asjaolu, et mõlemad tähendatud riigid pole siiski absoluutselt maha pannud kõiki neid kohustusi, mis neil kui merekontrolli teostaw. riikidel olnud. Prantsusmaa ja Inglismaa soowiwad esimeses järjekorras, et kontrolli teostawate laewade erapooletu mereriba tuleks laiendamisele, millest loodetakse sääraste kallaletungide wältimist, nagu seda oli „Deutschlandi" pommitamisrekt. Itaalia ja Saksamaa nõuawad kategooriliselt, et nende laewade julgeolekut kindlustataks.

„Press Association'i" diplomaatilk korrespondent kirjutab raskuste kohta, millesse on sattunud mittewahelesegamise komitee Saksamaa ja Itaalia tagasitõmbamise tagajärjel ,et pärast pikki waidlusi on wäljawaateid nüüd jälle julgustawamad. Loodetawasti leitakse wormel, mis tagaks Saksamaale ja Itaaliale sarnaste wahejuhtumite, nagu oli nende laewade pommitamine, mittekordumise, ja mis ühtlasi oleks wastuwõetaw mõlematele Hispaania sõdiwatele pooltele. Wälisminister Eden oma kaastöölistega ja mittewahelesegamise komitee asjatundjad, samuti Londoni akrediteeritud diplomaadid töötawad praegu kolme ülesande kallal. Esiteks tuleb täita lünk, mis on tekkinud merekontrollis Saksa ja Itaalia laewade tagasitõmbumisega. Teiseks püütakse laiendada julgeolekutsooni, kus kontroll-laewad wõiwad rahulikult peatuda. Lõpuks on Londoni läbirääkimised sihitud sellele, et saada mõlemalt Hispaania walitsuselt tagatisi selle kohta, et nad ka tunnustaksid julgeolutsooni. Pärast nende tagatiste saamist pöördutakse Saksamaa ja Itaalia poole pärimisega, kas nad ei nõustuks uuesti osa wõtma mittewahelesegamise kokkuleppest. Üldiselt wõidakse küll ütelda, et seisukord on raske, kuid siiski ei tohi liialdada selle tõsidust, kirjutab „Press Association'i" korrespondent.

Sarnaselt hindab seisukorda ka Reuteri korrespondent, kes awaldab arwamist, et Saksamaa ja Itaalia tagasitõmbumine mittewahelesegamise komiteest on ainult shestiks , millega tahetakse mittewahelesegamise komitee tähelepanu juhtida seisukorra tõsidusele.

Tänuavaldus

Awaldan südamlikku tänu kõigile neile, kes minu minu 60. sünnipäewal isiklikult ja kirjalikult terwitasid ning rohkete kingitustega meeles pidasid.

Heimtali Ramsil. **Jaan Kangur.**

Noorkotkastel tuleb Õisus üldlaager

Sakalamaa noorkotkad korraldawad 25. juunist kuni 1. juulini Õisu Jõeorus malewa üldlaagri. Terwe talw läbi on sajad poisid hoolega tegewuses olnud selle laagri ettewalmistusega. On õpitud, organiseeritud laagrist osawõttu jne. Laager algab 25. juuni keskpäewal pduliku awatalitusega.

Osa wõtab laagrist 9 malewkonda, kes moodustawad suures üldlaagris igaüks omaette eraldi alllaagri. Koos noorkotkastega tulewad laagrisse ka noorhaukad.

Osawõtjad laagrist peawad olema wähemalt kümme aastat wanad ja korralikus noorkotka wormis. Sääljuures nõutakse, et laagrist osawõtjad oleks wähemalt pesakotka ehk haukapoja järguastmes.

Koos malewa üldlaagriga toimub samas ka wanemate juhtide harjutuslaager, millest osa wõtma on kohustatud kõik juhid, alates 17. a. wanuselt. Eriti tuleb selleşt laagrist osa wõtta just wanakotkastel ja wanahaukadel. Juhtide harjutuslaager moodustab üldlaagris eraldi alllaagri. Juhtide harjutuslaagris toimub laagri kestel õppekursus, mille lõpetanuks loetakse neid juhte, kes teewad kaasa laagri alguseşt lõpuni, kuulawad kõik ettekanded ja täidawad praktilised ülesanded. Laagris igal juhil tuleb toimida kordamööda salga-, rühma ja laagripäälikuna jne.

Laagris sünnib kogu laagri kestel allükşuste waheline wõistlus parema alllaagri nimele, milleks on wälja pandud rida auhindu. Eriwõistlus korraldatakşe salga-rühma tegewusraamatute (ajaraamatute) pidamises. Rühmadel ja haukaperedel tuleb ajaraamat laagrisse kaasa wõtta. Parema ajaraamatu pidaja üksus saab eriauhinna. Laagris on wõimaldatud sooritada ka kõikidel osawõtjatel järgu- ja erikatseid.

Toitlustamine laagris wiiakse läbi salkade kaupa. Iga salk walmistab toidu ise.

Toitlustuskuludeks tuleb tasuda igal osawõtjal kogu laagriaja eest 2 krooni 15 senti. Elu laagris wiiakse läbi igal pool wõimalikult salgasüsteemis. Salgad moodustawad laagri allüksused ja ühtlasi töötrupid. Igal salgal on oma wanem, tegelikult juhib salka praktikant-salgapäälik juhtide harjutuslaagrist.

Üldlaagri staabi koosseis on kindlaks määratud alljärgnewalt. Laagri wanemaks on kol. A. Sauselg, laagripäälikuks W. Raidme, abi A. Lepik. Laagri korrapäälikud on n. mag. H. Agu ja n. mag. E. Wardja. Majanduspäälik J. Muni, abi J. Joost, warustuspäälik kpt. K. Kutsar, warustuspääliku abi A. Walgemäe, ehituspäälik P. Kallas, laagriarst dr. J. Wares, laagrikomandant ltn. Multer, laagri waimulik E. Tõldsepp, sideala päälik E. Weske. Wanem wahekohtunik on kol. A. Wiru, kaaswahekohtunikud major O. Wares, ltn. Lang ja noorte spordinõunik W. Koni.

Laagris korraldatakse oma post, linnaga on laagris telefoniühendus, samuti on laagris oma ambulants. Õisu Jõeorg näib kujunewat juuni lõpul tõelikuks poisteriigiks.

Eesti võitis Leedu 2:1!

Eesti rahvusmeeskonna tore esinemine maavõistlusel Leedu vastu

Eile õhtul toimus Kaunases jalgpalli maawõistlus Eesti ja Leedu wahel. Wastu igasuguseid ootusi Eesti rahwusmeeskond sooritas selle maawõistluse mängu suurepäraselt ja wõitis 2:1 (0:0), kuigi Leedu 2. poolaja alul läks korraks juba juhtima 0:1. Eestile wõit Leedu üle on suureks röömuşündmuseks, kuna kahel-kolmel wiimasel aastal Eestil on jalgpallis olnud mustad päewad. Sedaenam maawõistlus kujunes suureks pettumuseks Leedule, kuna enamus Leedu mängijaist, spordijuhtidest ja ajalehtedest olid kindlad Leedu wõidus.

Eesti haaras maawõistlusel mängujuhtimise esimestel minutitel kohe oma kätte. Eestlastel kukkusid kombinatsioonid wäga ladusalt wälja ja mäng esimesel poolunnil püsis pidewalt Leedu wärawa all. Meie Tipner sai palli leedulaste päälelöögist püüda esimest korda alles 20. min.! Kuna leedulased oma wärawat kaitsesid meeleheitlikult, ei läinud Eesti eduriwil korda wärawat saawutada. Kaunasest teatati — ärgu imestatagu — Eesti eduriwi sooritas isegi wäga häid päälelööke. Pääle 30. min., kui Eesti meeskond muutus liiga üleolewaks ja kaitseliinid kaugele wäljale tulid, juutis Leedu momenti kasutades asuda omakorda pääletungile ja poolaja lõpp kujunes selliseks, et üks Leedu pääletung järgnes teisele. Tipner ja kaitsepaar Eestil olid aga tublid ja ei wääratanud.

Teine poolaeg algas rahulikult, isegi loiult. Mängu elustasid ainult löned üksikud pääletungi särinad mõlemalt poolelt. Uukiwi Eesti eduriwis lõi paaril korral lähedalt üle ja mööda. Siis 11. min. Leedu wasakäär wedas palli läbi, sõõtis keskele ja ootamatult Leedu eduriwijuht lõi 1:0. 25. min. Sillak sooritas mängu toredus- löögi 25 meetrilt, millest pall wuhises suurepäraselt Leedu wärawasse 1:1. Mäng läks edasi tiheda wihmasaju all. Lõpp lähenes kiirelt. 2 min. enne lõppu Kaşs wiis palli läbi, sõõtis keskele Leedu wärawa ette Uukiwile ja wiimane lõi 3 meetrilt Eesti wõiduwärawa 2:1! Peagi kõlas lõpuwile. Eesti oli saawutanud ootamatu wõidu.

Teenete tunnistus Peeter Pratkale

Haridusminister, hinnates Suure-Jaani täienduskooli juhataja Peeter Pratka tegewust ja tunnustades tema teeneid pedagoogilise tegewuse alal, otsustas temale anda teenete tunnistuse. Tunnistusel märgitakse, et Peeter Pratka on Suure-Jaani täienduskooli tegewust eeskujulikult juhtinud, tõstes seda kooli wäärikale kõrgusele.

Sigade punataud Vastemõisas

Wastemõisa wallas Hans Rohilahti päralt olewas Roosu talus on puhkenud sigade punataud. Taudi suri üks siga. Suure-Jaani jaoskonnaarsti korraldusel on wõetud tarwitusele kõik abinõud taudi lewiku takistamiseks.

Mudiste seltsimaja ümbrus vajaks korraldamist

Kuigi Sürgawere wabatahtliku tuletõrje ühingu Mudiste-Wõhmaküla kogu (endine Mudiste-Wõhmaküla wabat. tulet. ühing)on elujõulisemaid üksusi ümbruskonnas, pidades ülewal seltsimaja, ja pühitsedes 1933. a. juwel oma 25-aasta tegewuse juubelit, ei ole ta siiski oma seltsimaja ümbruse kaunistamisek midagi ette wõtnud. Kuigi seltsimaja ümber asub päris suur maatükk, on see wilja ja heina all. Ei nõuaks wist kuigi suurt kulu ja waewa, kui ühisel nõul ja jõul läbi wiia seltsimaja ümbruse kaunistamine, sedaenam, et kodukaunistamise hoogtöös on tõstetud awalike hoonete ümbruse kaunistamine koguni esirinda.

Paras aeg on tellida „Sakala" 1. juunist s.a.

Raamatupidamist
kahekordse itaalia ja ameerika süsteemi ning saksa ja inglis-prantsuse süsteemi järele kaubandusrehkendust, kirjawahetust, kiirkirja ja masinakirja õpetan kirelt ja põhjalikult igale soowijale üksikult ja gruppides.
End. kaubanduskl. inspektor
Arthur Lieberg,
Wiljandi: Kiwi tänaw 6, üle Uueturu platsi.
Rõnnme: Männiku tee 22.

End. õpilastest on kohtadel: mitmed pangadirektorid, pääraamatupidaj. pankades, suurtes kaubanduslikkudes ja töösuslikk. ettewõtetes kassapidajad, korrespondendid ja muud ametnikud omawalitsustes ja ühisteg. asutistes.

OSTAN
alati kõrgema päewahinnaga
kulda, hõbedat,
kuld- ja hõberaha
L. ABEL
Wiljandis, Lossi 15.

Raadio

Reedel, 4. juunil.

Tallinn ja Tartu. 7 äratusmäng. 7.05 wõimlemine. 7.20 hommikkontsert heliplaatidelt. 8.10 hommikpalwus Jaani kirikust. 8.30 Tallinna turu ülewaade (Ainult Tallinn). 17.45 heliplaate ja reklaami. 18 lastetund. „Paradiisiaed". H. Ch. Amderseni muinasjutu järgi kuuldemänguks seadnud A. Kausi-üksip. Näitejuht — Felix Moor. 18.30 eesti keele tund — R. Kress. 19 Ni mängiwad jazzi meistrid. (Heliplaadid). Finck: pop. „Mälestusi melodiaist" — Jack Hyltoni orkester. Pop. Cole Porteri wiisidest. Paul Whitemani orkester. Porter: Öö ja päew. Paul Whitemani orkester. Pop. „Jerome Kerni wiise" — New Mayfair orkester. Rudy Vallee popurrii — Rudy Vallee orkester. 19.40 Harry Malm: Misjuguşt fotokaamerat osta. 20.10 eesti loololaule. Esitab bariton Eduard Unt. A. Vedro: aar. oop. „Kaupo". E. Saw: aar. oop. „Wikerlased". G. Ernesaks: Hulkur. Üle wabanenud wete. J. Aawik: Laulik. J. Jürgenson: Töölise laul wabrikus. 20.30 päewauudiseid. 21 ajanäitaja-õiendus, ilma- ja taimekaitseteateid. 21.05 L. v. Beethoven: Klawerisonaat f-moll, op. 57. Esitab Hilja Saarne. 21.30 aktuaalne weerandtund. 21.45 riigi ringhäälingu orkestri kontsert. Juhatab Raimund Kull. Svendsen: fant. „Romeo ja Julia". Atterberg: Metsasarwekontsert. a) Allegro pathetice. b) Adagio. c) Allegro molto. Solist — W. Uustalu. Sibelius: süit muusikast näidendile „Belsatsari pidu". a) Idamaine rongikäik. b) Ükfindus. c) Noktürn. d) Khadra tants. Eller: Walss. Oja: Aja triloogia. a) Elu. b) Igawik. c) Tänapäew. 22.55 päewauudiseid.

Laupäewal, 5. juunil.

Tallinn ja Tartu. 7 äratusmäng. 7.05 wõimlemine. 7.20 hommikkontsert heliplaatidelt. 8.10 hommikpalwus Jaani kirikust. 8.30 Tallinna ja Tartu turu ülewaade. 17.45 heliplaate ja reklaami. 18 Karl Jungermann: Looming ja elujõud. 18.30 idamaist muusikat. Riigi ringhääling orkester. Juhatab Raimund Kull. Saint-Saens: awam. „Kollane printsess". Pierne: süit „Izeil". Popy: India süit. Thiele: Egiptuse süit. Yoshitomo: Persia pidulik rongikäik. Tscherepnin: Tiibeti süit. 19.30 wälispoliitiline ringwaade. — A. Randalu 19.50 järgnewa nädala saatekawa. 20 Minu laul oh lenda! (Heliplaadid). Molloy: Armastuse wana magus laul — Marek Weberi orkester. Merikanto: Mii mina neiuke sinule laulan — Karl Ots (tenor). Tshaikowski: Sõnadeta laul, op. 2 nr. 3 — Fritz Kreisler (wiiul). Martin: Õhtulaul — de Grooti orkester. Meri: Kalurite laul — Aarne Wiisimaa (tenor). Boldi: Mustlaslaul — Salongorkester. Popper: Külalaul — Pablo Casals (tshello). Poissmehe laul — Konstantin Sawi (tenor). Freed ja Brown: Pagana armastuslaul — Salongorkester. 20.30 päewauudiseid. 21 ajanäitaja-õiendus, ilma- ja taimekaitseteateid. 21.05 wana tantsumuusikat. 21.45 weeteede walitsuse direktor inj. Aawik: Sõelolew merenduse päew. 22.15 moodsat tantsumuusikat „Estonia" walgest saalist. (John Pori orkester). 22.55 päewauudiseid.

Pühapäewal, 6. juunil.

Tallinn ja Tartu. 8.30 äratusmäng. 8.35 wõimlemine. 9.05 hommikkontsert heliplaatidelt. Latamann marss „Tee wabaks" — Suur puhkpillide orkester. Strauss ja Gross: Mälestusi wanast Wiinist — Alfredo orkester. Gilbert pop. op. „Hotell-linn Lemberg" — Marek Webri orkester. Planquette: walss-rondo op. „Kornewille kellad" Bernhard Hansen (bass). Rahwawiis: Nagu pääsu päewalindu. Bernhard Hansen (bass) Grieg: araabia tants ja Ingridi kaebus süidist „Peer Gynt" — New Light sümfooniaorkester. Ponce: Armastustäht — Jasha Heifetz (wiiul). Puccini: pop. oop. „La Boheme" — Marek Weberi orkester. 9.55 jämalateenistus Pühawaimu kirikust. Teenib õp. Th. Tallmeister. (Ainult Tallinn). 10 jumalateenistus Pauluse kirikust. Teenib õp. Haamer. (Ainult Tartu). 12 muusikat kahel klaveril. Esitawad Tatjana Jakobson ja Leida Kurko. S. Rachmaninov: fantaasiia op. 5. a) Barkaroll. b) Öö armastus... c) Pisarad. d) Lihawõtted. Florent Schmidt: Rapsoodia. 12.30 põllutööja talukorrastuse nõunik W. Olajaa: Kesa harimisest. 13 põllumajanduslikke teateid. 13.10 meri muusikas. (Heliplaadid). Mendelssohn: awam. „Merewaikus ja õnnelik sõit" — Londoni sümf. orkestrid. Suhubert: Mere ääres — Alexander Kipnis (bass). Zander: Unistus mere ääres — Walter Fenske orkester. A. Läte: Kuldrannake — Tallinna Meestelaulu selts. Gibilaro: Fantaasia inglise meremeeste lauleşt — Londoni sümf. orkester. E. Aaw: Siidilipp ja hõbepurjed — Sekstett orkestriga. Herold: walss „Madruse armastus" — harmoonikaduett. Henderson ja Rosen: Sorrento mere ääres — Alfredo orkester. A. Siirak: walss „Meremehe unelmad" — orkester lauluga. Marss: Hiiwake ankrud — USA mereväe orkester. 16.30 heliplaate ja reklaami. 16.45 reportaaşhi meremuseumist. 17.15 õpime Wõidupühaks uusi isamaalisi laule! Kawas: Zeigeri laul „Langenute mälestuseks". Juhatab Fr. Holm. 18 merenduspäewa aktus. (Ülekanne Merekoolist). 1. Muusikalisi ettekandeid — Tallinna Garnisoni puhkpillide orkester. 2. Awasõna — Weetede Walitsuse direktor inj. E. Aawik. 3. Koorilaule — Isamaaliidu Tallinna osakonna segakoor. 4. Teedeminister kindral O. Sternbecki kõne. 5. Koorilaule — Isamaaliidu Tallinna osakonna segakoor. 6. Aktusekõne — Laewaomanike esindaja H. Neuhaus. 7. Muusikalisi ettekandeid — Tallinna Garnisoni puhkpillide orkester. 8. Lõppsõna — merewäekapten Linnuste. 9. Lõpumarss Tallinna Garnisoni puhkpillide orkester. 20 ajawiitemuusikat. Riigi ringhäälingu orkester. Juhatab Fr. Nikolai. Strauss: awam. „Prints Metusalem". Rust: walss „Lembelilled". Koshtal: Itaalia süit. Morena: 20.50 päewauudiseid. 21 ajanäitaja-õiendus ja ilma-Tantsijanna. Popy: Parfüümide ballett. Blon: Marss. teade. 21.05 Ingemistund. Ants Lauter esitab August Mälgu rannajutu. 21.35 reportaaşh merenduspäewa fündmusteşt. (Heliplaadid). 22.05 moodsat tantsumuusikat dancing-palace'ist „Gloria". (Kurt Strobeli orkester). 22.55 päewauudiseid. 23 spordiliste teateid.

Heimtali Maanaiste Selts

Pühap., 6. juunil 1937. a. Heimtali rahwamajas

Pidu

Kawas: Deklamatsioone. Laulumänge. Näidend „Põhimõtteliselt wastu". Tants. Einelaud. Tantsuks ja waheaegadel „Merry-boy" jazz-orkester. Algus kell 8.30 õhtul Pääsmed: 50, 40 ja 30 senti, tantsuks 25 senti.

Wiljandi Rannakohwikus

Telefon 3-89. *Telefon 3-89*

MUUSIKA

Laupäewal kell 1/2 9 õhtul, pühapäewal kella 5 tee ja kell 1/2 9 õhtul

Austusega H. Miller

Wäiketuru 8. „RAHWAAED" Wäiketuru 8.

Laupäewal, 5. juunil s. a. algusega kell 1/2 9 ja lõpp kell 1/2 12 ning pühapäewal, 6. juunil s. a. algusega kell 3 p. l. lõpp kell 3 homm.

SUUR AIAPIDU

Muusikalisi ettekandeid puhkpillide- ja jazzorkestreilt.

Kaks näidendit: 1) Juhuslik naine — Albert Tomker
2) Kool ja elu — Albert Tomker

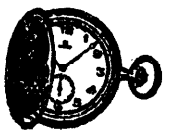
Mitmesuguseid mänge, nagu: murukeegel, rõngawiskamine, õnneratas, sõit ümber Eesti, ameerika oksjon jne. Akrobaatiline naeruatraktsioon, Volli imitatsioonid ja naljad Õhukuningas Alfredo akt Bambukil.

EINELAUAS: laupäewal ja pühapäewal — wiina, õlut, weini, konjakeid ja kõiksuguseid karastawaid jooke, kooke, küpsiseid ning külmi ja sooje suupisteid.

Aias ilutulestik. Tants. Aias ilutulestik.
Pääsed 20 s.

H. Luik, Lossi tän. 20

Jõudis kohale uudiskaupa nagu:

kristallweini- ja -napsuserwiise, -waase ning muid kristallesemeid. Kullast laulatuse- ja ilusõrmuseid suurimas walikus. Seina-, äratuse-, ja moodsaid taskukelli, igasugust lauahõbedat jne.

Kellade ja uuride parandus.

Töö korralik **Töö korralik**

Ostetakse kulda ja hõbedat piiramata arwul ja makstakse kõige kõrgemat hinda

---

Pühapäewal, 6. juunil 1937. a. kell 9 homm. antakse wälja wähempakkumisel

2 ahju tegemise tööd

Tarwastu algkooli poeglaste koolimajas.

Hoolekogu.

Tähelepanu

Minu töötuba asub nüüd

Lossi tän. nr. 16

(kaupmees Kirnu endistes ruumides)

Tellimiste täitmine kiire — hinnad soodsad.
Suures walikus moodsaid mööbliriideid.

Austusega sadulsepp A. Potter.

L. Abeli optika- ja kellasepaäri Wiljandis, Lossi tn. 15

Soowitan rikkalikust walikust **käe- ja taskuuure, moodsaid puust laua-, äratuse- ja seinakelli.**

Hõbe- ja kristallasjad.

Kullast laulatuse- ja ilusõrmused.

Ostan kulda ja hõbedat kõrgema päewahinnaga

Walgels wärwitud

aiapinke

ruumi puudusel odawasti müüa

Joh. Järs

Wiljandis, Tartu tän. 9. Telefon 52.

Säälsamas ostetakse põrandalaudu.

3-toaline korter

köögiga ja wannitoaga ära anda 1-st juulist 1937. a.
Lossi tän. nr. 23, Hoffi majas

Kiriklikud teated

Wiljandi Maakirik

Suweleer algab esmaspäewal, 7. juunil.

Pühapäewal, 13. juunil algusega kell 4 p.l. on Maakirikus 1-ne Wiljandimaa waimulik laulupäew.

Kolga-Jaani kirik

Pühapäewal, 6. juunil s. a. harilikul ajal jumalateenistus. Kell 2 p. l. kirikunõukogu koosolek.

Suwileeri algus esmaspäewal, 7. juunil kell 10 hommikul kogudusetoas. Õnnistamine 27. juunil s. a.

Teadaanne

Teatame põllupidajatele, et oleme peale liikuwate wastuwõtupunktide kanamunade kogumisewõrku täiendanud järgmiste wastuwõtupunktidega:

1. **Suure-Kõpu harukaupluse ruumes,** igal kolmapäewal kella 7 homm. kuni kella 1-ni päewal
2. **Wastemõisa meierei wastas,** endise kõrtsi ruumes, igal kolmapäewal kella 3 p. l. kuni kella 7-ni õhtul
3. **Riidaja asunduses hr. Muni ruumes,** igal reedel kella 4 p. l. kuni kella 7-ni õhtul
4. **Kärstna harukaupluse ruumes,** igal reedel kella 7 homm. kuni kella 2-ni päewal
5. **Pahuweres hr. Pedaniku ruumes,** igal laupäewal kella 7 homm. kuni kella 2-ni päewal
6. **Paistu alewikus,** igal laupäewal kella 4 p. l. kuni kella 7-ni õhtul
7. **Õisu harukaupluse ruumes,** igal neljapäewal kella 7 homm. kuni kella 10-ni hommikul

Wiljandi Eesti Põllumeeste Seltsi Kaubanduse Osakond

Wiljandis, Tallinna tän. 5. Telefon 6 ja 3-23

Pidud ja ekskursioonid

„Wanemuise" teatri ringreis

„Rohelisel aasal"

J. Benes-Tolarski operett 3 waatuses

Lawastaja A. Mering
Muusikajuht Ed. Tubin
Lawapildid A. Lepik
Tantsud J. Urbel
Kostüümid S. Leitu

Wiljandis, reedel, 4. juunil
Tarwastus, laup., 5. juunil
S.-Jaanis, pühap., 6. juunil
Wõhmas, esmasp., 7. juunil

Algus kell 1/2 9 õhtul

Laupäewal, 5 juunil korraldatakse ekskursioon

Tartusse

Kaasasõitjaid registreeritakse „Sakala" talituses laupäewa hommikul kella 10-ni.

Arstid ja maamõõtjad

Dr. A. Kosk

Sise- ja kopsuhaigused

Wastuwõtt kella 9 — 11 ja 5 — 7

Posti tän. 28-a

Wannut. maamõõtja

A. Tõnsoo

Teatan, et olen oma kontori üle wiinud Wiljandis,

Oru tän. 3

Telefon 1-34. Postkast 59

Tööpakkumised ja -otsimised

Teen asjatundlikult ja odawalt igasugust walget — ja fliidi wärwilist

tikandustööd,

walmistan seltsidele lippe ja märke j. n. e.

Austusega
end. M. Treufeldti ilutikkija
A. Kiwistik
Wiljandis, Waksali tän. 30.

15-a. tiitarlaps palub kohta perenaise-abiks kergematele töödele linna või maale, kus lapsi ei ole. Kirjad A. Mutli raamatukauplusse S.-Jaani „Korralik" all.

Kraawitöölisi

tarwis Suure-Kõpu Annile.
Halme.

Kauaaegse praktikaga korralik

autojuht

soowib kohta uuemale weowõi sõidumasinale.

Küsida J. Wernćke autoärist, Tallinna tän.

Mehaanika- ja lukusepa-

töötuba

Leola tän. nr. 31. Teeb igasuguseid rauatreimise- ja lukusepatöid Töötoas olemas töiksuguseid jalgrattaosi.

J. Kaasik.

Wajatakse kohe hääsüdamlist

perenaist

Tehakse töiksuguseid

hobusemehetöid

Mäe tän. nr. 10 A. Möller

Korralikku tallu waja

karjatüdrukut

kes koolist wäljas ja ennem karjas on käinud, ega põlga kodust talitust, kuupalk kuni 28 krooni. Teatada aadress Wiljandi, Uus tän. 10—2.

Wälja anda

kraawi-kaewamine

pikk 3 km., mullamaas 2000 kantm. Teateid saab Aimla metskonna kantseleist.

Heimtali wallas Asu talus on wälja anda karjalauda

ehitusetöö

Kaupa teeb kohapääl
Omanik.

Tarwis

tütarlast

wõi wanemat naisterahwast maale laste juure. Kaubelda laadapäewal, 7. juunil kella 2—3 p.l. Lossi tän. nr. 6-b, hoowimajas.

Haiguse tõttu kohe tarwis

teenijat

wõi passijat kellel oma korter

M. Lamp
Kirikumõisa tän. 39.

Linna ligidale wäikemajapidamise tarwis korralikku

teenijat

Kaubelda Maakorralduse komisjoni kantseleis, Kauba tän. nr. 8.

Tuba ja köök wälja anda lasteta abielupaarile, kes

kojameheametit

peab. Küsida Wäiketuru tn. nr. 1-a, majaomanikult.

Korteriotsimised ja -pakkumised

Ühetoaline

korter

köögiga wälja üürida Jakobsoni tän. 63.

Ilus päikesepaisteline

mööblita tuba

wanni tarwitamisega ära anda ütsikule. Küsida Endla tän. 8, teine kord.

Möbleeritud

tuba

kuni 1. sept. wälja üürida Pikk tän. 7.

Ilus päikesepoolne

tuba

ära anda Kauba tän. nr. 8, teisel korral.

Müüakse ja ostetakse

Seeme-kartuleid

on müüa Holstre „Turwal"

Kapsa-, kaali- ja loomapeedi-

taimi

müüa Uueturu ääres aias ehk küsida Tomuski poest.

Müüa

lüpsilehm

Kiwi tän. nr. 6—uue turu ääres.

Wiljandi wallamaja aias müüakse kapsa-, kaali-, tomati-, loomakaali- ja -peedi- ning tubaka-

taimi

Tisleri

hööwlimasin

ja abimootoriga

jalgratas müüa

Paala tee nr. 6.

Müüa wäike

sõiduauto

4-istmeline, lahtine (katusega) sõidukorras.

Küsida Pärnu, Supeluse 21 Traubenberg. Telefon 524

Ainuke ühistegeline kiwitööstus Eestis Üle Eesti suurim walik walmis

HAUASAMBAID

Originaal projektid ja nõuanded tellimise puhul arh. K. LÜÜS'ilt tasuta

KIWITÖÖLISTE ARTELL

TALLINN, KOPLI TÄN. 38, TELEF. 482-88 ja 453-80

Müüa ilusates wärwides

õitsewaid rododendrumeid

(alpiroosid) talwekindlad sordid.

Aiaäri Ed. Pirsko
Belgia tän. nr. 12 ja Waksali tän. nr. 19

Wõtan weel jaanipäewaks

malmhaaristide

pääle tellimisi wastu

Järwekülg, Waksali tän. 19

Põllutööliste palgaraamatuid

ühes teenistuslepingu ning töönormidega soowitab

Sakala Trükikoda

Wiljandis, Lossi tn. 26, tel. 231

Soodsate hindadega soowitan

email- ja alumiinium-keedupotte, kausse, kanne jne.

J. Lorup'i poolkristall, kannud, karaffed, klaasid ja kausikesed

S. Niglas

Lossi tän. 27.

Käitistele, tööandjaile,

Töölise palgaraamatu

KONTRAMARKE

soowitab

Sakala Trükikoda

Wiljandis, Lossi tän. nr. 26

Müüa

odawasti uuepoolne meesterahwa-jalgratas ja jalaga „Singeri" õmblusemasin

Posti tän. 15-a, sissekäik hoowi päält.

Odaw. müüa täiesti korras

wiljaniidumasin

Heimtali „Metsasalul"

Peenemaid

ehituspalke

müüa. Järele küsida Tallinna tän. 33 J. Esmannilt.

Paremas linnaosas uus

maja

müüa ühes wiljapuuaiaga. J. Pärtma, Tallinna tn. 8

Odawasti müüa

kirjutusmasin ja jalgratas

Jaapani tän. 10

Odawasti müüa

weoauto

„Chewrolet", 2 tonni, täiesti sõidukorras. Teateid saab „Põllumeeste Kodu" shweitserilt, telefon 210.

Müüa odawaid

wikateid,

labidaid ja rippuw laal Tartu tän. 3, korter 1.

Maja

müüa Türi linnas, 6 tuba + 2 kööki, sahwrid, keldrid, krunt 1 wkm, õunapuude ja marjapõõs. Hind 2800 kr.

Teat. J. Pärtma, Tallinna tän. 8, Wiljandis.

Müüa kokkupandaw

süst

(Faltbot) Tartu tän. 3—1.

Müüa lahtine

sõiduauto

6-istmeline, firma „Dodge-Brothers" 12,3 H P.

Kirjal. Oiu postiagentuur, postkast 12 „Auto" all.

Hallistes

wõtab „Sakala" ja „Sakala Pühapäewa" tellimisi ja kuulutusi wastu ja müüb üksiknumbreid

Pornuse Ühiskauplus
h-ra Mangulson ja
h-ra M. Kaldmaa.

Oiul

wõetakse „Sakala" ja „Sakala Pühapäewa" tellimisi wastu ja müüakse üksiknumbreid

W.E.P.S. Kaub. Osak. harukaupluses

Vastutav toimetaja ARNOLD SEPP. Trükitud SAKALA TRÜKIKOJAS, Viljandis. Väljaandja SAKALA KIRJASTUSÜHING.